

Phát triển Trung tâm Tài Chính và Kinh Doanh Quốc Tế Tại TP.HCM, Việt Nam

Về TheCityUK

TheCityUK là cơ quan đại diện cho các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ tài chính và dịch vụ chuyên môn có trụ sở tại Vương quốc Anh. Mục đích của tổ chức này nhằm bảo vệ và hỗ trợ sự thành công của hệ sinh thái ngành, cũng như các thành viên, thúc đẩy các chính sách ở Vương quốc Anh, châu Âu và quốc tế nhằm tăng cường khả năng cạnh tranh, hỗ trợ tạo việc làm và đảm bảo tăng trưởng kinh tế dài hạn. Ngành dịch vụ tài chính và dịch vụ chuyên môn đóng góp 12% tổng sản lượng kinh tế của Vương quốc Anh và tạo việc làm cho hơn 2,2 triệu người, với 2/3 trong số này làm việc bên ngoài London. Đây là ngành xuất khẩu ròng lớn nhất của Vương quốc Anh và tạo ra thặng dư thương mại vượt xa tất cả các ngành xuất khẩu ròng khác cộng lại. Đây cũng là ngành nộp thuế lớn nhất và tạo ra sự khác biệt thực sự cho cuộc sống hàng ngày của mọi người, giúp người dân tiết kiệm cho tương lai, mua nhà, đầu tư vào kinh doanh, cũng như bảo vệ và quản lý rủi ro.

Mục lục

Lời tựa	4
Tóm tắt dự án	6
Giới thiệu	8
Phương Pháp	10
Khuyến nghị	11
Những kinh nghiệm thực tiễn tốt nhất để kiến lập một hệ sinh thái tài chính và dịch vụ chuyên môn vững chãi tại Việt Nam	11
Vị thế và lợi thế của TP.HCM hiện nay	13
Cơ sở hạ tầng cho hệ sinh thái ngành tài chính và dịch vụ chuyên môn phát triển tốt	14
Đề xuất năng lực/dịch vụ được cung cấp bởi IFC TP.HCM	15
Cấu trúc pháp lý và quy định của IFC TP.HCM	20
Tổng quan về cách thức hoạt động của hệ thống thông luật đối với IFC TP.HCM	24
Tổng quan về cách nâng cấp khung pháp lý	25
Chính sách thuế và khuyến khích đầu tư	26
Vai trò của FinTech trong hệ sinh thái trung tâm tài chính	27
Việc phát triển nguồn vốn nhân lực và nhân tài	29
Kết luận và các bước tiếp theo	32
Lời cảm ơn	34
Các từ viết tắt	35

Lời tựa

TheCityUK rất trân trọng được hợp tác với Chính phủ Vương quốc Anh, Phòng Quan Hệ Đối ngoại Thành phố Hồ Chí Minh (ERO), Công ty Đầu tư Tài chính Nhà Nước Thành phố Hồ Chí Minh (HFIC), Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, Sở Giao dịch Chứng khoán Thành phố Hồ Chí Minh (HOSE), và Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (SBV), cùng phối hợp với các cơ quan quản lý và các công ty trong toàn ngành tài chính ở cả Vương quốc Anh và Việt Nam, hỗ trợ Việt Nam phát triển Trung tâm Tài chính và Kinh Doanh Quốc tế (IFC). Dự án đầy tham vọng và có tầm nhìn xa này sẽ hỗ trợ Tầm nhìn chiến lược đến 2045 của Việt Nam, thực hiện mục tiêu mang lại mức tăng trưởng bền vững dài hạn và thu hút các nhà đầu tư Anh Quốc và quốc tế.

Là một trung tâm tài chính quốc tế hàng đầu thế giới, Vương quốc Anh có thể sử dụng kiến thức chuyên môn và kinh nghiệm của mình để hỗ trợ các quốc gia khác thành lập các Trung tâm Tài chính Quốc tế (IFC) của riêng họ. TheCityUK đã hợp tác làm việc với nhiều IFC trên toàn thế giới, tập hợp các đại diện doanh nghiệp trong lĩnh vực cung cấp dịch vụ tài chính cũng như các dịch vụ liên quan, cùng những nhà chuyên môn trên thị trường để chia sẻ và thu thập những thông tin về ngành.

Sự hợp tác này sẽ mang lại lợi ích cho tất cả các bên tham gia. Các IFC sẽ cung cấp nền tảng hỗ trợ đổi mới. Ví dụ, thông qua việc xây dựng những hệ sinh thái Công nghệ Tài chính (Fintech) khỏe mạnh, IFC giúp giải quyết các vấn đề biến đổi khí hậu bằng cách phát triển môi trường chính sách phù hợp cho tài chính xanh, thu hút đầu tư nhờ các khung pháp lý và quy định vững chắc, thúc đẩy cải cách theo định hướng của thị trường, và đẩy mạnh các giải pháp cung cấp tài chính toàn diện.

Là một nền kinh tế năng động với tầm nhìn trở thành quốc gia có thu nhập cao vào năm 2045 và cam kết mục tiêu đạt mức phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050, Việt Nam sẽ được hưởng lợi từ việc thành lập IFC.

Trong Báo cáo ban đầu này, chúng tôi đưa ra các khuyến nghị về cách thức các cơ quan có thẩm quyền ở Việt Nam có thể tiến hành xây dựng tầm nhìn chung cho IFC và tạo ra một môi trường kinh doanh và pháp lý hấp dẫn các nhà đầu tư toàn cầu dựa trên các thế mạnh của Việt Nam và thúc đẩy hơn nữa quan hệ song phương giữa Vương Quốc Anh và Việt Nam. Chúng tôi hy vọng những đề xuất này có thể hỗ trợ mục tiêu tăng trưởng kinh tế bền vững dài hạn của Việt Nam.

Chúng tôi hy vọng sẽ được làm việc với các đối tác quan trọng tại Việt Nam trong quá trình phát triển khái niệm về Trung tâm tài chính và kinh doanh Thành phố Hồ Chí Minh.

**Ông Myles Celic, Tổng Giám Đốc,
TheCityUK**

“Việc thành lập một trung tâm tài chính và kinh doanh quốc tế tại Thành phố Hồ Chí Minh là một phần quan trọng trong Chiến lược Phát triển Kinh tế và Xã hội của chính phủ Việt Nam. Việt Nam có một nền kinh tế năng động, liên kết toàn cầu tốt và có tầm nhìn rõ ràng về việc trở thành một quốc gia có thu nhập cao vào năm 2045. Phát triển IFC HCM là dự án quan trọng hàng đầu giữa Chính phủ Vương quốc Anh và Việt Nam. Chúng ta cùng hướng tới việc xây dựng một mối quan hệ mạnh mẽ hơn nữa giữa hai nước, đồng thời giúp Việt Nam trở thành điểm đến hấp dẫn cho các nhà đầu tư quốc tế.”

**Ông Iain Frew,
Đại sứ Anh quốc tại Việt Nam**

“Việc thành lập một trung tâm tài chính và kinh doanh cấp khu vực tại TP HCM là một phần quan trọng trong chiến lược phát triển kinh tế xã hội của Chính phủ Việt Nam. Việt Nam sở hữu nền kinh tế năng động, kết nối tốt với toàn cầu và một tầm nhìn rõ ràng hướng tới mục tiêu trở thành đất nước có thu nhập cao tới năm 2045. Những đặc điểm này kết hợp với sự hỗ trợ từ Chính phủ Anh và các doanh nghiệp nổi tiếng thế giới trong ngành tài chính và dịch vụ kinh doanh từ Anh quốc giúp chúng tôi tự tin rằng Việt Nam sẽ trở thành một điểm đến hấp dẫn cho các nhà đầu tư quốc tế.”

Ông Nguyễn Hoàng Long, Đại sứ Việt Nam tại Vương Quốc Anh

“Công ty Đầu tư Tài chính Nhà nước TP Hồ Chí Minh (HFIC) rất vui mừng được chia sẻ những hiểu biết và mục tiêu của chúng tôi trong dự án này với TheCityUK, các chuyên gia và doanh nghiệp đến từ Vương Quốc Anh ở Việt Nam. Chúng tôi đánh giá cao kiến thức chuyên môn và các kinh nghiệm thực tiễn được chia sẻ trong báo cáo này và mong muốn được tiếp tục hợp tác trong việc phát triển TP.HCM trở thành một IFC.”

“Dự án hỗ trợ phát triển TP Hồ Chí Minh thành trung tâm tài chính và kinh doanh quốc tế là một ví dụ rõ ràng cho mối quan hệ chiến lược đang ngày càng sâu đậm giữa hai nước nhân dịp kỷ niệm 50 năm quan hệ ngoại giao giữa Vương Quốc Anh và Việt Nam. Việt Nam là một thị trường năng động với mức tăng trưởng cao, và dự án này hứa hẹn sẽ mang tới những hiểu biết chuyên môn từ những doanh nghiệp nổi tiếng thế giới trong lĩnh vực tài chính và các dịch vụ liên quan của Vương Quốc Anh nhằm phát triển những phương pháp khuyến khích tăng trưởng bền vững dài hạn trên khắp lãnh thổ Việt Nam.”

Ông Nguyễn Ngọc Hòa , Chủ tịch HFIC

Tóm tắt dự án

Báo cáo này đưa ra lộ trình xây dựng Thành phố Hồ Chí Minh (TP.HCM) thành một trung tâm tài chính và kinh doanh của khu vực, phù hợp với tầm nhìn trở thành quốc gia có thu nhập cao vào năm 2045 của Việt Nam. Năm 2022, Vương quốc Anh đã đón tiếp thành công các chuyến thăm cấp cao của Chủ tịch Quốc hội Việt Nam Vương Đình Huệ, và Trưởng ban Kinh tế Trung ương Việt Nam Trần Tuấn Anh. Trong các chuyến thăm này, hai bên đã thảo luận về cách Vương quốc Anh, với vai trò là một trung tâm tài chính quốc tế hàng đầu (IFC), có thể hỗ trợ Việt Nam phát triển hệ sinh thái tài chính và dịch vụ chuyên môn để đóng vai trò then chốt trong sự phát triển của đất nước. Được Chính phủ Vương quốc Anh ủy thác sau chuyến thăm của Chủ tịch Vương Đình Huệ và ông Trần Tuấn Anh, báo cáo này phác thảo những kinh nghiệm thực tiễn và khuyến nghị từ các chuyên gia trong ngành và chuyên gia quản lý ở cả Vương quốc Anh và Việt Nam nhằm hỗ trợ sự tăng trưởng bền vững lâu dài của Việt Nam và thu hút các nhà đầu tư Vương quốc Anh và quốc tế. Dự án thể hiện mối quan hệ hợp tác sâu sắc giữa hai nước và là điểm nhấn cho dịp kỷ niệm 50 năm quan hệ ngoại giao giữa Anh quốc và Việt Nam trong năm 2023.

Báo cáo này xác định các mô hình IFC khác nhau và nhấn mạnh tầm quan trọng của việc xem xét một hệ sinh thái rộng hơn khi lựa chọn mô hình phù hợp nhất để thúc đẩy các mục tiêu phát triển chiến lược của Việt Nam. Các IFC hàng đầu đều hưởng lợi từ ‘hiệu ứng cụm’, được tạo ra từ các mạng lưới và cơ sở hạ tầng cho ngành tài chính và dịch vụ chuyên môn, đi kèm môi trường pháp lý và quy định chất lượng cao. Phát triển năng lực về nhân tài, cơ sở hạ tầng và dữ liệu sẽ củng cố hệ sinh thái của Việt Nam, đồng thời mở rộng các dịch vụ, từ thị trường vốn đến dịch vụ để giải quyết tranh chấp. Điều này cũng sẽ cho phép Việt Nam tăng cường đầu tư vào lĩnh vực FinTech của mình.

Thiết lập môi trường pháp lý và quy định phù hợp tại TP.HCM là rất quan trọng để xây dựng một trung tâm tài chính thu hút đầu tư quốc tế. Điều này có thể đạt được bằng cách triển khai đánh giá mô hình IFC ‘hiện đại hóa’, mô hình IFC ‘kết hợp’ hoặc mô hình IFC ‘độc lập’, tất cả những mô hình này đều cần có sự phối hợp thường xuyên giữa cơ quan quản lý và các bên liên quan trong hệ sinh thái. Để chính sách ưu đãi đầu tư thêm hấp dẫn, Việt Nam có thể lựa chọn các mô hình thuế khác nhau để thu hút các công ty đặt trụ sở tại đây.

Trong khi xem xét mô hình nào phù hợp nhất với các mục tiêu phát triển của mình, Việt Nam có thể thực hiện một số bước để xã hội hóa các dự án đổi mới của chính phủ và các cơ quan quản lý. Ngoài ra có những viên gạch nền móng cho hệ sinh thái cần được triển khai ngay để tạo ra những tác động tức thời.

Các khuyến nghị chính cho việc thành lập IFC TP.HCM bao gồm:

- 1 | Chính thức đưa việc phát triển IFC TP.HCM vào chương trình nghị sự quốc gia. Làm nổi bật vai trò của nó trong Tầm nhìn đến năm 2045 và các nỗ lực đạt mức Phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050 sẽ giúp đảm bảo có đủ nguồn lực và ý chí chính trị đằng sau dự án đổi mới quan trọng này và nhận được sự ủng hộ từ cấp cơ sở.
- 2 | Xây dựng cơ chế thành lập doanh nghiệp để thành lập và vận hành các pháp nhân trong khu vực IFC HCM. Các loại pháp nhân nên bao gồm các công ty đại chúng và tư nhân, công ty hợp danh hữu hạn và công ty hợp danh trách nhiệm hữu hạn.
- 3 | Thiết lập các yêu cầu rõ ràng đối với các doanh nghiệp trụ sở không hoàn toàn tại Việt Nam, phù hợp với các Hiệp định tránh đánh thuế hai lần (DTA).
- 4 | Thiết lập cơ chế giải quyết tranh chấp quốc tế, chẳng hạn như trung tâm trọng tài quốc tế hoặc hợp tác với Tòa án Trọng tài Quốc tế Luân Đôn để thành lập chi nhánh tại TP.HCM.
- 5 | Nới lỏng chế độ thị thực cho chuyên gia nước ngoài, đặc biệt là trong ngành tài chính và dịch vụ chuyên môn. Thu hút chất xám quốc tế sẽ mang lại lợi ích cho nền kinh tế Việt Nam và giúp phát triển năng lực lao động tại đây.
- 6 | Thiết lập và thực hiện Chiến lược FinTech quốc gia.
- 7 | Rà soát hệ sinh thái công nghệ và cơ sở hạ tầng kỹ thuật số hiện tại; khám phá cách thức các công nghệ và dịch vụ khác nhau (internet, dữ liệu di động, điện thoại phổ thông, điện thoại thông minh, nền tảng xã hội, v.v.) có thể được tích hợp với các dịch vụ FinTech để hỗ trợ quá trình chuyển đổi của Việt Nam sang thanh toán điện tử.
- 8 | Xây dựng chiến lược tài chính xanh và bền vững- lấy năng lực của IFC TP.HCM làm cốt lõi. Xem xét cách thức IFC TP.HCM có thể hỗ trợ dự án Đối tác Chuyển đổi Năng lượng Công bằng (JETP).

Giới thiệu

Việt Nam là một câu chuyện thành công của thế kỷ 21 và là một trong những nền kinh tế phát triển nhanh và ổn định nhất trên thế giới. Trong Tầm nhìn đến năm 2045, Chính phủ Việt Nam đã đề ra mục tiêu trở thành quốc gia có thu nhập cao vào năm 2045 và bắt tay vào một chương trình cải cách kinh tế đầy kì vọng để đạt được tầm nhìn này, dựa trên những thành công của công cuộc Đổi Mới. Trong khi tiếp tục phục hồi sau đại dịch Covid-19, Chính phủ Việt Nam đang tìm cách nâng cao vai trò của Việt Nam trong chuỗi giá trị toàn cầu và định vị quốc gia để nắm bắt lợi thế của các xu hướng toàn cầu như số hóa, đồng thời thực hiện cam kết đạt mức Phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050.

Anh quốc là một trong những IFC hàng đầu thế giới. Chính phủ Vương quốc Anh và các cơ quan quản lý đã hợp tác chặt chẽ với ngành và các bên quan trọng khác để đạt được vị trí này, bằng cách đề ra các tiêu chuẩn cao, có khung pháp lý dựa trên các nguyên tắc chặt chẽ, hệ sinh thái tài chính và các dịch vụ chuyên môn vững chắc, hệ thống Thông luật (Common Law) và một cơ sở hạ tầng FinTech sôi động hỗ trợ tất cả các hoạt động kinh tế khác.

Một hệ sinh thái tài chính và các dịch vụ chuyên môn vững mạnh đóng vai trò tối quan trọng trong nỗ lực của Việt Nam nhằm đáp ứng các mục tiêu và Kế hoạch Phát triển Tăng trưởng Xanh đến năm 2045. Công cuộc phát triển cơ sở hạ tầng thích ứng với biến đổi khí hậu và các doanh nghiệp Việt Nam cần được tăng cường khả năng tiếp cận vốn, đòi hỏi một thị trường vốn hoạt động tốt và một nền tảng tài chính rộng hơn. Đại dịch Covid-19 đã cho thấy những rủi ro liên quan đến các khoản nợ xấu trong lĩnh vực ngân hàng tại Việt Nam, điều này cần được khắc phục bằng cách nâng cao hoạt động giám sát ngân hàng. Ngoài ra, việc triển khai rộng hơn các giải pháp số sẽ thúc đẩy tài chính toàn diện hơn nữa.

Tiềm năng tăng trưởng trong lĩnh vực kinh doanh và dịch vụ chuyên môn của Việt Nam là rất lớn. Ngành thương mại và sản xuất đã hội nhập tốt vào chuỗi giá trị toàn cầu. Việc Chính phủ đàm phán các hiệp định thương mại tự do (FTA) và Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) đã tạo ra nhiều cơ hội xuất khẩu mới. Tuy nhiên, thương mại hàng hoá vẫn chiếm phần lớn. Kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam chiếm tới 179% GDP; trong khi đó, thương mại dịch vụ chỉ chiếm 6% GDP¹. Việc tăng tốc số hóa và mở rộng mức độ thâm nhập của Internet trong thời kỳ Covid-19 mang đến cơ hội phát triển cho thương mại dịch vụ Việt Nam. Điều này có thể được củng cố bằng cách phát triển nguồn nhân lực trong nước và thu hút chuyên gia quốc tế. Việc cam kết về luồng dữ liệu mở và miễn phí cũng rất quan trọng. Phát triển ngành dịch vụ sẽ cho phép Việt Nam tăng cường khả năng phục hồi và đa dạng hóa nền kinh tế, nhờ đó cũng sẽ tạo ra cơ hội việc làm mới trong nước.

Các nhà hoạch định chính sách và cơ quan chức năng của Việt Nam đang thể hiện cam kết đối với các cơ hội tăng trưởng này thông qua việc khám phá các cách thức để phát triển hệ sinh thái tài chính và dịch vụ chuyên môn. Một trong những cách đó là phát triển Thành phố Hồ Chí Minh (TP.HCM) thành Trung tâm Kinh doanh và Tài chính Quốc tế (IFC), nhằm cung cấp môi trường pháp lý và kinh doanh phù hợp để thu hút đầu tư mới trong khu vực và quốc tế, đồng thời thúc

đẩy sự phát triển của thị trường tài chính thông qua việc đưa những hoạt động đang thực hiện tại các nước lân cận về Việt Nam. Các ban chỉ đạo ở cấp quốc gia và khu vực đã được thành lập để tìm hiểu tính khả thi của một IFC phù hợp nhất với chương trình nghị sự và nguyện vọng của Việt Nam. IFC TP.HCM, cùng với sự phát triển của các trung tâm tài chính khác trong nước như Đà Nẵng, sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho dòng vốn đầu tư quốc tế vào trong nước, cũng như phát triển thị trường nội địa.

Một số loại trung tâm tài chính bao gồm: trong nước, quốc tế, khu vực và ngoài nước. Các trung tâm tài chính trong nước phục vụ một nhóm khách hàng cụ thể tại quốc gia đó. Các trung tâm tài chính quốc tế như London, New York và Hong Kong phục vụ nhóm khách hàng trên toàn thế giới. Các trung tâm tài chính khu vực phục vụ nhóm khách hàng trong một khu vực được xác định cụ thể, gọi là khu vực siêu quốc gia. Các trung tâm tài chính ngoài nước thực hiện các hoạt động quốc tế bên ngoài trung tâm tài chính của nước sở tại. Các mô hình trung tâm tài chính khác nhau này có thể đóng vai trò là điểm tham chiếu hữu ích cho Việt Nam khi Việt Nam khám phá tiềm năng của IFC TP.HCM.

Một Trung tâm Tài chính và Kinh doanh Quốc tế tại Hồ Chí Minh có thể mang lại giá trị kinh tế đáng kể cho Việt Nam và cho cả khu vực trong dài hạn, thông qua sự gia tăng việc làm, thu hút đầu tư trong nước và quốc tế vào doanh nghiệp Việt Nam, khuyến khích các giao dịch tài chính ngoài nước chuyển dịch về Việt Nam và tái đầu tư lợi nhuận vào phát triển đất nước và các nước Đông Nam Á.

Năm 2022, Vương quốc Anh đã đón tiếp thành công các chuyến thăm cấp cao của Chủ tịch Quốc hội Việt Nam Vương Đình Huệ và Trưởng Ban Kinh Tế Trung Ương Đảng Trần Tuấn Anh. Trong các chuyến thăm này, bao gồm các cuộc gặp với TheCityUK và Thị trường Thành phố Luân Đôn, cả hai bên đã thảo luận về sự phát triển của IFC và kinh nghiệm của Vương quốc Anh trong việc cung cấp hỗ trợ chuyên môn ở các thị trường khác.

Dựa trên những chuyến thăm này và nhân dịp Vương quốc Anh và Việt Nam kỷ niệm 50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao, Văn phòng Phát triển và Khố thịnh vượng chung của Vương quốc Anh (FCDO), theo đề nghị của Chủ tịch Quốc Hội Vương Đình Huệ và Trưởng Ban Kinh Tế Trung Ương Đảng Trần Tuấn Anh, đã ủy thác cho TheCityUK thực hiện một báo cáo với gợi ý về các mô hình tiềm năng cho một IFC tại TP.HCM, dựa trên sự am hiểu của TheCityUK về ngành tài chính và dịch vụ chuyên môn. Nhóm làm việc IFC TP.HCM do TheCityUK thành lập là một phần của dự án do Chính phủ Vương quốc Anh tài trợ, bao gồm các bên liên quan chủ chốt của Anh quốc và Việt Nam. Nhóm đã được khởi động bởi Ông Mark Garnier, Đặc phái viên thương mại của Thủ tướng Anh tại Thái Lan, Myanma, Brunei và Việt Nam, trong chuyến thăm Việt Nam vào tháng 3 năm 2023. Dự án với kết quả dự kiến được xây dựng trên Quan hệ Đối tác Chiến lược Anh-Việt Nam và FTA giữa hai bên nhằm tăng cường quan hệ thương mại và đầu tư.

¹ Tổng cục Thống kê (Việt Nam), 2021

Phương pháp

Giai đoạn đầu tiên của dự án IFC TP.HCM diễn ra từ tháng 1 đến tháng 3 năm 2023 và tập trung vào việc xác định phạm vi dự án và phát triển đề án. Các kết quả chính bao gồm việc xuất bản báo cáo này và một loạt các khuyến nghị cùng với việc thành lập Nhóm công tác IFC HCM Anh quốc-Việt Nam, sẽ đóng vai trò là nền tảng cho các cuộc thảo luận trong tương lai liên quan đến dự án đổi mới này. Dự án phù hợp với các mục tiêu chiến lược của Chính phủ Việt Nam nhằm phát triển IFC TP.HCM. Mục đích cuối cùng là phát triển đầu tư và thương mại của Việt Nam bằng cách củng cố hệ sinh thái tài chính và các dịch vụ chuyên môn.

Báo cáo này là sự kết hợp giữa chuyên môn của Anh và Việt Nam, kinh nghiệm quốc tế và hiểu biết sâu sắc của các bên liên quan chủ yếu. Nó xác định thứ tự ưu tiên cho các cơ quan chức năng Việt Nam trong việc thành lập IFC tại TP.HCM. Báo cáo dựa trên:

- Nghiên cứu định tính và định lượng, bao gồm nghiên cứu tài liệu về khung pháp lý, quy định và quản trị hiện hành của Việt Nam.
- Phân tích chuyên sâu về các IFC khác, bao gồm cả những IFC mà TheCityUK đã giúp thành lập.
- Nhiều cuộc tham vấn với các bên liên quan thuộc khu vực công và tư nhân ở Vương quốc Anh, Việt Nam và khu vực ASEAN.
- Các cuộc thảo luận được tổ chức trong cuộc họp Nhóm công tác IFC HCM Anh quốc-Việt Nam, với sự tham dự của các đại diện đến từ khắp các cơ quan chính phủ và nhà nước Việt Nam, cũng như các chuyên gia cấp cao trong ngành đến từ Vương quốc Anh và Việt Nam.

Thời gian ngắn để chuẩn bị báo cáo này có một số hạn chế – Việc đánh giá của chúng tôi chỉ giới hạn ở các luật, quy định và hướng dẫn quản lý tại thời điểm thực hiện báo cáo.

Báo cáo chỉ ra rằng một IFC tại TP.HCM có thể mang lại giá trị đáng kể cho Việt Nam. Nó có thể hỗ trợ mục tiêu trở thành quốc gia có thu nhập cao vào năm 2045 và thúc đẩy tăng trưởng kinh tế bền vững. Báo cáo này đưa ra các khuyến nghị đối với cơ chế pháp lý và quy định của IFC TP.HCM. Nó cũng thảo luận về vai trò của thị trường vốn, ngoại hối và hàng hóa. Ngoài ra, nó xác định cách tiếp cận về thuế và phát triển và thu hút nhân tài có khả năng phù hợp nhất với Việt Nam. Báo cáo khuyến khích thảo luận thêm về việc xây dựng một IFC dựa trên các thế mạnh và lợi điểm bán hàng độc nhất (USP) của Việt Nam.

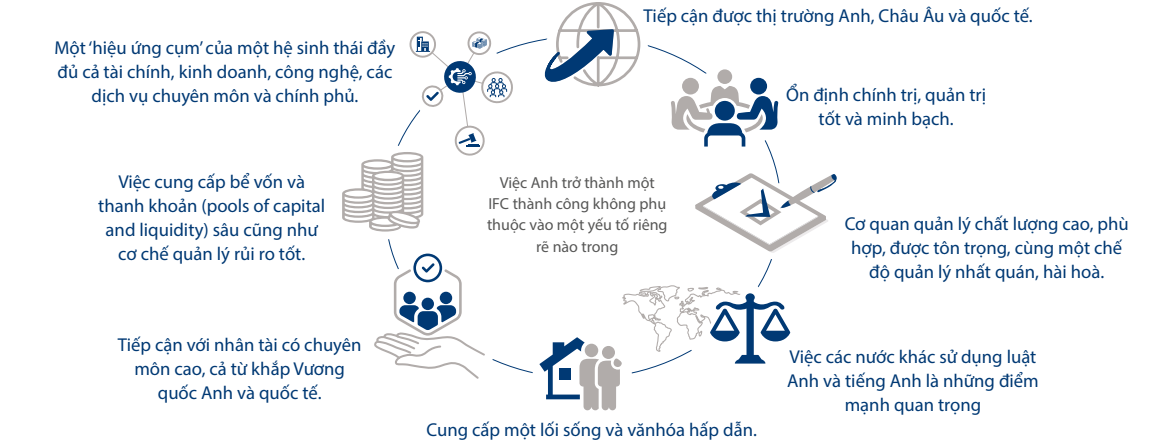
Khuyến nghị

IFC TP.HCM có thể đóng vai trò là chất xúc tác cho tăng trưởng kinh tế trên diện rộng bằng cách trở thành nguồn cung cấp việc làm, cũng như khuyến khích đầu tư trong nước và quốc tế vào khu vực tư nhân của Việt Nam và thúc đẩy cơ sở hạ tầng thích ứng với biến đổi khí hậu. Nó giúp định vị Việt Nam trong tương lai bằng cách tạo điều kiện cho sự phát triển của ngành dịch vụ mạnh mẽ hơn và đặt trọng tâm rõ ràng vào chương trình nghị sự số hóa. Cuối cùng, việc thành lập và vận hành thành công IFC sẽ phụ thuộc vào sự hỗ trợ và điều phối của nhiều cơ quan chính phủ, cơ quan quản lý và các bên kinh doanh liên quan trên khắp Việt Nam.

Những kinh nghiệm thực tiễn tốt nhất để kiến lập một hệ sinh thái tài chính và dịch vụ chuyên môn vững chãi tại Việt Nam

TheCityUK đã tiến hành nghiên cứu sâu rộng về những yếu tố tạo nên một IFC thành công cũng như cách phát triển và duy trì một IFC. Vào năm 2017, TheCityUK và PwC đã công bố báo cáo “Tầm nhìn cho một ngành công nghiệp chuyển đổi, dẫn đầu thế giới” trong đó xác định những yếu tố và chỉ số nào là quan trọng nhất cần đo lường để xác định thứ hạng của một quốc gia với tư cách là IFC. Báo cáo cũng xác định các bước mà khu vực công và khu vực tư nhân cần quyết định để đảm bảo quốc gia đó tiếp tục vượt trội về tài chính và các dịch vụ chuyên môn.

Cốt lõi của báo cáo là sự nhận thức việc IFC phải được xem như một hệ sinh thái. Để tìm ra điều làm cho một trung tâm trở nên hấp dẫn, cần xem xét một loạt các yếu tố định lượng và định tính. Cơ sở hạ tầng hoặc quy hoạch đô thị không thể phát triển cô lập; việc trung tâm có cơ sở hạ tầng tài chính và pháp lý vững chắc, cùng một mạng lưới các công ty dịch vụ chuyên môn đều là những yếu tố quan trọng. Những điều này có thể mất thời gian để thiết lập nhưng sẽ giúp đảm bảo tính hiệu quả và sức hấp dẫn của IFC. Lấy Vương quốc Anh làm ví dụ, các yếu tố liên quan đằng sau vị thế là một IFC hàng đầu thế giới của nước này bao gồm:

Vị thế và lợi thế của TP.HCM hiện nay

TP.HCM hiện được xếp hạng 104 trong ấn bản thứ 32 của Chỉ số Trung tâm Tài chính Toàn cầu (GFCI)². Đó là trung tâm kinh tế và tài chính chính của Việt Nam, đồng thời là thành phố lớn nhất với dân số 9,2 triệu người³. Việt Nam nên xem xét phát triển thị trường tài chính nội địa, thông qua việc giải phóng và can thiệp hành chính trong các lĩnh vực như thị trường vốn, ngoại hối và phái sinh. Thị trường vốn của Việt Nam đã có sự tăng trưởng mạnh mẽ trong hai thập kỷ qua; vốn hóa thị trường chứng khoán trên tổng sản phẩm quốc nội (GDP) đã tăng từ 11% năm 2011 lên 54% vào năm 2020 nhưng vẫn tiếp tục tụt hậu so với một số nước láng giềng ASEAN (Singapore, Thái Lan, Malaysia và Philippines)⁴. Thị trường trái phiếu doanh nghiệp còn kém phát triển, trái phiếu chính phủ tiếp tục chiếm ưu thế. Loại hình sản phẩm và dịch vụ còn hạn chế. Việc phát triển cơ sở hạ tầng, khung pháp lý và quy định, tài năng và kỹ năng của lực lượng lao động cũng sẽ tăng thêm sức hấp dẫn của thành phố đối với các nhà đầu tư nước ngoài và tạo nên một khu vực thịnh vượng. Những cải cách như vậy sẽ thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và đầu tư bền vững trên cả nước, ngoài TP.HCM.

Các yếu tố cơ bản để TP.HCM phát triển thành một IFC đã sẵn sàng. Việt Nam có dân số 98,5 triệu người và đang hưởng lợi từ nhân khẩu học⁵. Có tỷ lệ biết đọc biết viết là 96%, trong đó tiếng Anh là ngoại ngữ phổ biến nhất tại TP.HCM và các khu vực đô thị khác⁶. Đất nước có chính trị ổn định và vững chắc, Chính phủ ưu tiên đẩy mạnh hội nhập kinh tế thế giới thông qua việc ký kết thành công các hiệp định thương mại tự do (FTA) và các hiệp định nhiều bên khác như Hiệp định CPTPP và Hiệp định Đối tác Kinh tế Toàn diện Khu vực (RCEP). Các hiệp định thương mại này đã tạo ra một môi trường đầu tư minh bạch hơn và những thay đổi tích cực đối với khung pháp lý và quy định của Việt Nam.

Theo báo cáo e-Conomy SEA 2019, nền kinh tế internet của Việt Nam được dự đoán sẽ đạt 43 tỷ USD vào năm 2025, vượt qua các nền kinh tế khác trong khu vực (Malaysia, Philippines và Singapore). Việt Nam có tỷ lệ sử dụng điện thoại di động cao nhất ở Đông Nam Á; Người Việt Nam cũng nằm trong số những người dùng dễ tiếp nhận những ứng dụng có tích hợp dịch vụ tài chính nhất. Những nỗ lực của NHNN nhằm thúc đẩy quá trình chuyển đổi kỹ thuật số trong ngành ngân hàng và kiểm soát các rủi ro mới nổi là điều đáng hoan nghênh và cần được tiếp tục phát huy.

Việt Nam cũng được coi là một trong những điểm đến đầu tư nước ngoài hàng đầu trong khu vực, đặc biệt là với các cam kết của Chính phủ nhằm đạt mức phát thải carbon bằng không vào năm 2050 và loại bỏ dần việc sản xuất điện than vào năm 2040.

Là trung tâm thương mại và kinh doanh chính của Việt Nam, TP.HCM đóng vai trò then chốt trong việc đất nước bắt kịp xu hướng toàn cầu. Thành phố này có Sở giao dịch chứng khoán TP.HCM, với vốn hóa thị trường khoảng 177 tỷ đô la Mỹ (gần

gấp 20 lần quy mô của Sở giao dịch chứng khoán Hà Nội vào năm 2020, theo Liên đoàn các Sở giao dịch Thế giới). Thành phố cũng có cảng hàng hải lớn nhất Việt Nam và nằm cạnh sân bay quốc tế lớn nhất Việt Nam – Sân bay Quốc tế Long Thành, dự kiến khai trương tại tỉnh Đồng Nai nằm sát bên vào năm 2025. Những nỗ lực cải thiện cơ sở hạ tầng giao thông công cộng cũng đang được thực hiện. Sự phát triển của Khu đô thị mới Thủ Thiêm, bên kia sông đối diện Quận 1 – hiện là khu trung tâm thương mại, mang lại nhiều cơ hội hấp dẫn. Khu đô thị mới này tạo cơ hội phát triển hệ sinh thái hơn nữa và giúp TP.HCM tăng khả năng thu hút nhân tài quốc tế.

Cơ sở hạ tầng cho một hệ sinh thái ngành tài chính và dịch vụ chuyên môn phát triển tốt

Câu hỏi quan trọng là làm thế nào Việt Nam có thể tạo ra một hệ sinh thái tài chính và chuyên nghiệp, cho phép Việt Nam phát huy những thành công đã đạt được và định vị mình trong giai đoạn tăng trưởng tiếp theo. Cần xem xét các lĩnh vực sau đây:

Nhân lực:

- Các yêu cầu về thị thực và cư trú đối với lao động quốc tế có tay nghề làm việc tại IFC TP.HCM.
- Việc cung cấp các chương trình nâng cao kỹ năng cho lực lượng lao động TP.HCM nhằm tạo ra nhiều cơ hội nghề nghiệp hơn, mức lương hấp dẫn và khả năng làm việc với nhiều loại công ty.

Cơ sở hạ tầng:

- Sự ra đời của các trường quốc tế công lập chất lượng cao, bệnh viện công và tư, giao thông công cộng và tuyến hàng không quốc tế, khả năng tiếp cận các khu giải trí ngoài trời và các hoạt động văn hóa. Một nghiên cứu đánh giá phạm vi sẽ giúp xác định bản đề xuất giá trị của IFC TP.HCM để thu hút đối tượng quốc tế nên là gì. Các trung tâm tài chính khác nhau đưa ra các định vị khác nhau; chẳng hạn, IFC của Abu Dhabi (ADGM) đã định vị mình là một điểm đến hấp dẫn cho các gia đình, trong khi IFC của Dubai (DIFC) thu hút nhiều lao động trẻ hơn. Lujiiazui ở Thượng Hải cung cấp các tuyến giao thông tuyệt vời và lối đi dành cho người đi bộ, đồng thời hợp tác với các trường Đại học hàng đầu để thu hút nhân tài hàng đầu. Có thể xem xét việc tạo thêm các khu vực thân thiện với người đi bộ và người đi xe đạp để giảm ô nhiễm và cải thiện chất lượng không khí.

² Viện Phát triển Trung Quốc (CDI) ở Thâm Quyển và Z/Yen Partners ở London hợp tác sản xuất GFCI. GFCI được cập nhật và xuất bản vào tháng 3 và tháng 9 hàng năm. Trong khối ASEAN, TP.HCM hiện xếp sau Singapore (thứ 3), Kuala Lumpur (thứ 56), Bangkok (thứ 79), Jakarta (thứ 95) và Manila (thứ 102).

³ Tổng cục Thống kê Việt Nam, 2021.

⁴ Ngân hàng Thế giới, 2021.

⁵ Tổng cục Thống kê Việt Nam, 2021.

⁶ Ngân hàng Thế giới, 2019.

- Sự phát triển của khu đô thị Thủ Thiêm, khu Thảo Điền (Quận 2) và tiềm năng là Quận 9 sẽ cùng nhau tạo ra một môi trường hấp dẫn cho cả nhân tài trong nước và quốc tế. Nên xem xét việc tích hợp với trung tâm kinh doanh hiện tại (Quận 1), cùng với các thỏa thuận về thuế và tiền thuê ưu đãi ban đầu cho các dịch vụ tài chính và các doanh nghiệp khác có trụ sở tại đó.
 - Khi bản đề xuất giá trị đã được xác định, một danh sách các hạng mục cần giải quyết sẽ giúp chính quyền thành phố và các cơ quan chính phủ làm việc cùng nhau để thiết lập và tài trợ cho việc xây dựng cơ sở hạ tầng cần thiết (ví dụ: văn phòng, CNTT, nhà ở, hoạt động văn hóa). Chính quyền TP.HCM cũng có thể xem xét làm thế nào để hợp tác với các trường quốc tế để họ có thể thành lập các cơ sở trong thành phố.
 - Mô hình phù hợp nhất với sự phát triển của một hệ sinh thái: Liệu mô hình ‘khép kín’, nơi chính quyền tìm cách tập trung tất cả các chức năng tài chính và dịch vụ chuyên môn trong cùng một quận của thành phố (ví dụ: Thủ Thiêm), hay mô hình ‘câu lạc bộ’, nơi một doanh nghiệp trong một không gian được xác định rộng hơn nhiều (ví dụ: TP.HCM, hoặc rộng hơn - xuyên suốt Việt Nam) có thể tùy chọn đăng ký để được coi là thành viên của IFC dù họ có ở đó hay không.
- Cách tiếp cận ‘Khép kín’: Đây là mô hình được trung tâm tài chính ở Dubai theo đuổi, nơi mọi người tham gia vào trung tâm tài chính làm việc cạnh nhau. Điều này có thể giúp tạo ra cảm giác cộng đồng và củng cố cảm giác về một hệ sinh thái. Nó cũng cho phép các cơ quan quản lý có thể dễ dàng giám sát các doanh nghiệp tại IFC.
- Cách tiếp cận ‘câu lạc bộ’: Trung tâm tài chính quốc tế Astana (AIFC) là một ví dụ điển hình. Bất kỳ doanh nghiệp nào trong một khu vực rộng lớn của Astana đều có thể đăng ký làm thành viên của AIFC, ngay cả khi doanh nghiệp đó nằm ngoài AIFC.

Dữ liệu:

- Cách tiếp cận đối với chuyển giao dữ liệu quốc tế. Việc đảm bảo sự tự do trao đổi luồng dữ liệu một cách đáng tin cậy giữa các nước sẽ cho phép các doanh nghiệp, lớn và nhỏ, cung cấp dịch vụ từ IFC TP.HCM đến người tiêu dùng trên khắp các lãnh thổ và tận dụng các công nghệ tiên tiến để thúc đẩy phát triển bền vững.

Khi cân nhắc những lựa chọn này, rõ ràng là IFC TP.HCM không nên chỉ đơn thuần được coi là một dự án bất động sản. Cơ sở hạ tầng mềm (ví dụ: thiết lập và nâng cấp chế độ pháp lý và quy định) quan trọng hơn cơ sở hạ tầng cứng hỗ trợ trung tâm.

Đề xuất năng lực/dịch vụ được cung cấp bởi IFC TP.HCM

Tất cả các IFC thành công đều có chung bốn đặc điểm chính: (i) kinh tế và chính trị ổn định; (ii) một cộng đồng ngành tài chính hiệu quả và giàu kinh nghiệm; (iii) các dịch vụ hỗ trợ và thông tin liên lạc tốt; và (iv) môi trường pháp lý chính thức thuận lợi cho lãnh vực tài chính.

Trong phạm vi tổng thể này, có thể xem xét nhiều cách tiếp cận khác nhau đối với IFC và những cách này sẽ được trình bày trong chương tiếp theo.

Bên cạnh việc xác định mô hình cấu trúc của IFC, điều quan trọng là phải xem xét các dịch vụ mà nó có thể cung cấp.

Mục tiêu của IFC TP.HCM là thúc đẩy tăng trưởng và phát triển bền vững của Việt Nam bằng cách tăng cường đầu tư và khả năng tiếp cận vốn cũng như hỗ trợ chương trình cải cách của Chính phủ. TheCityUK đã tiến hành tham vấn rộng rãi với NHNN và HFIC, cũng như các doanh nghiệp trong nước và quốc tế, để hiểu điều gì là quan trọng nhất đối với doanh nghiệp, cơ quan quản lý và chính phủ để được cung cấp từ IFC TP.HCM. Dựa trên kết quả của các cuộc tham vấn này, TheCityUK gợi ý rằng IFC TP.HCM có thể tập trung vào các mục tiêu sau:

- ▶ Là cầu nối giữa các nhà đầu tư nước ngoài với các doanh nghiệp trong nước.
- ▶ Tạo điều kiện thuận lợi cho việc tiếp cận vốn nước ngoài vào thị trường nội địa và phát triển cơ sở hạ tầng thích ứng với biến đổi khí hậu.
- ▶ Xây dựng các tiêu chuẩn pháp lý được quốc tế công nhận.
- ▶ Tăng khả năng cung cấp nguồn quỹ đầu tư vào nền kinh tế Việt Nam.
- ▶ Tăng tính thanh khoản trên thị trường vốn nội địa.
- ▶ Mở rộng các công cụ tài chính phục vụ cho các doanh nghiệp trong nước.
- ▶ Tạo môi trường thuận lợi cho FinTech và ngân hàng số phát triển.
- ▶ Chuyển giao kiến thức bằng cách tham gia tương tác với cộng đồng quốc tế và cung cấp các chương trình phát triển kỹ năng để xây dựng nguồn nhân tài trong tương lai.

Để đạt được điều này, IFC TP.HCM cần cung cấp các dịch vụ tài chính và phi tài chính sau (không theo thứ tự quan trọng):

- **Khả năng tiếp cận tới một cơ quan tư pháp độc lập và chuyên nghiệp:** để đưa ra các tiêu chuẩn quốc tế cao nhất về thủ tục pháp lý và giải quyết tranh chấp. Một cơ quan tư pháp độc lập có thể là trọng tài cuối cùng của chế độ pháp lý và quy định mới, ngoài chức năng giải quyết tranh chấp. Quyền tài phán sẽ được giới hạn trong các hoạt động của IFC, với tùy chọn 'chọn tham gia' áp dụng bộ luật và quy định giải quyết tranh chấp hiện hành trong nước. Tư pháp phải có kinh nghiệm và chuyên môn cần thiết để giải quyết các vấn đề tài chính và thương mại phức tạp.
- **Chuẩn mực kế toán:** việc thực hiện các chuẩn mực kế toán được quốc tế công nhận có thể nâng cao tính minh bạch của công ty. Chuẩn mực Báo cáo Tài chính Quốc tế (IFRS) có thể được triển khai để các chuẩn mực và thông lệ kế toán hiện hành thêm phần nhất quán và trung thực, phù hợp với thông lệ quốc tế tốt nhất và giúp báo cáo tài chính của các công ty đại chúng minh bạch hơn.
- **Dịch vụ phụ trợ:** cung cấp cơ sở hạ tầng hỗ trợ các dịch vụ phi tài chính thiết yếu (hoạt động bán lẻ, phân phối, v.v.) cũng như hỗ trợ các dịch vụ chuyên môn liên quan đến lĩnh vực tài chính (dịch vụ tư vấn pháp lý, kế toán, kiểm toán và quản lý, tổ chức xếp hạng tín dụng, v.v.). Cũng có thể hỗ trợ cho các doanh nghiệp muốn thành lập và/hoặc mở rộng quy mô hoạt động trong nước.
- **Quản lý tài sản và quản lý quỹ:** giúp các nhà đầu tư trong nước và quốc tế tiếp cận thị trường tại Việt Nam và khu vực ASEAN. Việc này sẽ tạo cơ hội cho các nhà quản lý quỹ đầu tư tư nhân, quỹ phòng hộ và quỹ bất động sản trong và ngoài nước đa dạng hoá danh mục đầu tư của họ thông qua việc đầu tư đa dạng vào Việt Nam và các doanh nghiệp trong khu vực. Ngành quản lý quỹ cần có khả năng hỗ trợ các nhà đầu tư trong và ngoài nước, những người cần chuyên gia sống tại Việt Nam có khả năng đánh giá và tạo điều kiện cho việc đầu tư vào các doanh nghiệp tại Việt Nam và khu vực.
- **Ngân hàng:** Để phát triển thị trường và kinh tế của Việt Nam đòi hỏi phải có đầy đủ dịch vụ ngân hàng thương mại và ngân hàng bán buôn. IFC TP.HCM sẽ giúp ngành ngân hàng tăng trưởng, bao gồm các lĩnh vực trọng điểm trong tài trợ thương mại và xuất khẩu, cũng như tạo điều kiện cấp vốn cho các dự án uy tín dài hạn. Điều này bao gồm việc cho phép các doanh nghiệp quốc tế hoạt động tại Việt Nam mở tài khoản ngân hàng ngoại hối (hiện đã cho phép mở tài khoản ngân hàng ngoại hối tư nhân).
- **Dịch vụ môi giới giao dịch:** cho phép các nhà đầu tư trong nước và quốc tế khi giao dịch trên các sàn giao dịch chứng khoán cả trong nước, khu vực lẫn toàn cầu được thực hiện các giao dịch sơ cấp và thứ cấp. Một ngành môi giới sôi động (gồm cả môi giới truyền thống và dựa trên FinTech) là rất quan trọng đối với sự phát triển của thị trường vốn.
- **Thị trường vốn:** phát triển thị trường vốn có chiều sâu, thanh khoản cao ở Việt Nam và trong khu vực ASEAN bằng cách tạo điều kiện thuận lợi và rõ ràng để thu hút các nhà đầu tư, tổ chức tài chính, môi giới và các chuyên gia khác

trong và ngoài nước, cũng như tạo ra một nền tảng để hỗ trợ tài chính cho sự phát triển của khu vực tư nhân và toàn bộ nền kinh tế. Từ đó, sẽ có nhiều đầu tư hơn từ tổ chức lớn (đặc biệt là các quỹ hưu trí) vào thị trường vốn so với việc chủ yếu phụ thuộc vào các nhà đầu tư bán lẻ như hiện nay, đồng thời các sản phẩm bao quát và phức tạp hơn sẽ ra đời. Có thể thiết kế một cấu trúc chặt chẽ cho ngành tài chính cùng với khuôn khổ pháp lý và quy định của ngành sao cho phù hợp với thông lệ quốc tế tốt nhất, cũng như hoàn thiện phần thống kê tài chính và chia sẻ thông tin.

- **Thanh toán bù trừ:** để xem xét các thỏa thuận thanh toán bù trừ và lưu ký hiện có để đảm bảo chúng phù hợp với thông lệ quốc tế tốt nhất.
- **Trao đổi hàng hóa:** tạo thuận lợi cho thương mại hàng hóa trong khu vực, chú trọng đến các mặt hàng được sản xuất và kinh doanh tại Việt Nam (như khí thiên nhiên hoá lỏng LNG, sắt, v.v. với giá cả được điều chỉnh chủ yếu bởi giá hàng hóa quốc tế). Mặc dù Sàn giao dịch hàng hóa Việt Nam hiện đang hoạt động tại Hà Nội (có văn phòng đại diện tại TP.HCM), khối lượng giao dịch của sàn giao dịch này còn hạn chế. Để đảm bảo các nhà sản xuất có được mức giá tốt hơn thông qua các công cụ tài chính Tương lai, Quyền chọn và Phái sinh, Việt Nam cần có Sở giao dịch hàng hóa hiện đại được kết nối với các sở giao dịch hàng hóa trên thế giới (chẳng hạn như Sở giao dịch hàng hóa Luân Đôn) – đảm bảo tính minh bạch của thông tin về khối lượng và giá bán.
- **Cơ quan đăng ký công ty:** tư vấn, tiếp nhận, xem xét và xử lý tất cả các đơn đăng ký của các doanh nghiệp IFC TP.HCM tiềm năng đang muốn thành lập tại Trung tâm, tuân theo Luật Công ty, Luật Hợp danh Chung, Luật Hợp danh Trách nhiệm Hữu hạn hoặc Luật Hợp danh Hữu hạn và các quy định hiện hành.
- **Thị trường phái sinh:** hỗ trợ phát triển thị trường phái sinh có độ sâu và tính thanh khoản cao, đồng thời cho phép các công ty, ngân hàng phòng ngừa rủi ro và giao dịch trong một môi trường an toàn, được quản lý tốt. Thị trường phái sinh Việt Nam dù đã đi vào hoạt động hơn 5 năm nhưng có rất ít sản phẩm tập trung vào bán lẻ. Với khả năng sản xuất các loại hàng hóa khác nhau và vị trí địa lý của đất nước, việc tăng số lượng và đa dạng hóa sản phẩm trên thị trường phái sinh, hợp lý hóa các quy tắc quản trị và điều chỉnh hoạt động của mình theo các tiêu chuẩn quốc tế (bao gồm cả hướng dẫn về việc xin giấy phép cấp bởi các tổ chức tín dụng ủy thác để giao dịch phái sinh), sẽ thu hút một lượng lớn các nhà đầu tư.
- **Giải quyết tranh chấp:** cung cấp các cơ chế giải quyết tranh chấp thương mại và tài chính chuyên biệt trong một cơ sở hạ tầng pháp lý và tư pháp có chế tài nhanh chóng và hiệu quả. Có một khuôn khổ giải quyết tranh chấp tốt, bao gồm trọng tài quốc tế, sẽ giúp công ty thành viên nói riêng và thị trường nói chung tin rằng có những công cụ phù hợp để bảo vệ quyền sở hữu của họ. Hệ thống giải quyết tranh chấp có thể cho phép 'chọn tham gia', khi cả hai bên đồng ý, để giải quyết các tranh chấp thương mại phức tạp phát sinh trong nền kinh tế Việt Nam rộng lớn hơn.
- **Dịch vụ người nước ngoài:** hỗ trợ người nước ngoài xin thị thực, các loại thuế liên quan, thủ tục gia hạn, chương trình đào tạo và phát triển, các sự kiện, cơ sở hạ tầng (kết nối giao thông công cộng, đường xá, sân bay, bao gồm

sân bay mới ở Long Thành, ga tàu điện ngầm, v.v.) và các hoạt động văn hóa sẽ giúp thu hút nhân tài cần có cho một IFC.

FinTech: hỗ trợ sự phát triển của FinTech nhằm giảm chi phí của các dịch vụ tài chính truyền thống, thúc đẩy tài chính toàn diện, tạo điều kiện cho hệ thống tài chính Việt Nam hội nhập sâu rộng với thị trường toàn cầu và thúc đẩy sự phát triển của hệ thống tài chính trong nước và cơ sở hạ tầng tài chính của IFC TP.HCM. IFC TP.HCM nên đặt mục tiêu thu hút FinTech trong nước và quốc tế, đồng thời kết nối nhà khởi nghiệp với các nhà đầu tư quốc tế, các chuyên gia trong ngành và đội ngũ nhân lực có chuyên môn cao. Đổi lại, điều này sẽ giúp thị trường đầu tư tại Việt Nam trưởng thành, đa dạng và hiểu biết hơn, với nhiều cơ hội cho các quỹ đầu tư mạo hiểm và các tổ chức tài chính. Để thúc đẩy một hệ sinh thái FinTech vững mạnh và hỗ trợ chương trình số hóa, các cơ quan chức năng, phối hợp với TheCityUK, có thể xem xét phát triển Chiến lược FinTech quốc gia, mô hình Fintech một-điểm-đến và hợp nhất cơ chế thử nghiệm hoạt động về quy định Fintech.

Tài chính xanh và bền vững: hỗ trợ sự phát triển bền vững của Việt Nam và tham vọng trở thành quốc gia đạt mức Phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050 và loại bỏ dần việc sản xuất điện than vào năm 2040. Những cam kết này sẽ phải được củng cố bởi sự tham gia của khu vực tư nhân trong nước và nguồn tài chính ngoài nước. IFC TP.HCM nên đóng vai trò chủ yếu trong việc huy động tài chính, bao gồm phát triển cơ sở hạ tầng cũng như khử cacbon để phát triển nền kinh tế thích ứng với biến đổi khí hậu. Các cơ quan thẩm quyền cần xem xét lồng ghép tính bền vững vào hệ thống tài chính và nền kinh tế quốc gia, đồng thời áp dụng đầy đủ sức mạnh của thị trường vốn: những điều này có thể giúp thúc đẩy tăng trưởng và đổi mới cho nền kinh tế xanh của Việt Nam, đồng thời hỗ trợ quá trình chuyển đổi Phát thải ròng bằng 0 trong toàn bộ nền kinh tế, bao gồm các lĩnh vực truyền thống sử dụng nhiều carbon. Các khoản đầu tư tài chính xanh và các công cụ tài chính khác nhằm mang lại tăng trưởng thân thiện với môi trường có thể cho phép phát triển các dự án xanh, điều không thể thực hiện được trong các điều kiện tài chính truyền thống. IFC TP.HCM cần hỗ trợ việc sử dụng trái phiếu xanh, tín dụng xanh, vốn xanh, cho vay ưu đãi, trợ cấp, các công cụ tài chính chuyển đổi và các chính sách trong nước hợp lý để hỗ trợ phát triển bền vững tại Việt Nam. Để làm được điều này, có thể thiết lập một cơ chế thử nghiệm hoạt động trong khuôn khổ Đối tác Chuyển đổi Năng lượng Công bằng (JETP) nhằm đẩy nhanh một số sản phẩm tài chính xanh.

Các công ty mẹ và tài chính và các công ty phục vụ mục đích đặc biệt (SPV): cho phép thành lập các công ty mẹ, công ty tài chính/ngân quỹ, văn phòng đại diện và quản lý, SPV và các tổ chức khác cho các tập đoàn quốc tế và trong nước.

Cơ quan quản lý độc lập: giám sát và, nếu cần, thực thi chế tài đối với các công ty hoạt động trong IFC. Một bộ quy định và quy tắc tài chính thiết kế riêng có thể được áp dụng một cách linh hoạt để cho phép đổi mới đồng thời đảm bảo bảo vệ người tiêu dùng. IFC TP.HCM có thể xem xét liệu quy định 'dựa trên nguyên tắc' có phải là lựa chọn tốt nhất hay không và liệu IFC nên có cơ quan quản lý riêng hay nên xây dựng năng lực và chuyên môn cho các cơ quan quản lý trong nước hiện có. Nếu có một cơ quan quản lý riêng, cơ quan này phải hợp tác chặt chẽ với các cơ quan quản lý trong nước và tạo điều kiện thuận lợi cho một hệ thống công nhận lẫn nhau giữa IFC TP.HCM và phần còn lại của thị trường nội địa. Dù thành lập cơ quan quản lý mới hay nâng cấp cơ quan hiện tại đều nên có các chuyên gia quốc tế.

- Bảo hiểm và tái bảo hiểm:** cho phép các tổ chức nước ngoài sử dụng cơ sở hạ tầng pháp lý và quy định của IFC TP.HCM và tận dụng các cơ hội kinh doanh và đặc quyền được cung cấp trong IFC.
- Vai trò trung gian/điều phối:** cho phép truy cập dễ dàng và có thể thay thế giữa các cơ quan IFC của TP.HCM, các cơ quan chính phủ, các tổ chức nước ngoài và các cơ quan công nghiệp.
- Chế độ pháp lý:** giới thiệu một bộ luật, bao gồm các quy định và quy tắc tài chính thiết kế riêng, áp dụng trong IFC TP.HCM, dựa trên chế độ pháp lý và quy định hiện hành hoặc được xây dựng mới và dựa trên thông lệ quốc tế tốt nhất. Cần nhắc sử dụng các nguyên tắc Thông luật.
- Ngân hàng tư nhân:** phát triển các thông lệ quản lý tài sản được quốc tế công nhận tại Việt Nam. IFC TP.HCM sẽ cung cấp một nền tảng hỗ trợ phát triển một loạt các sản phẩm và dịch vụ ngân hàng tư nhân (tư vấn đầu tư và danh mục đầu tư, lập kế hoạch thuế và tài sản, phân bổ tài sản).
- Các cơ quan xếp hạng tín dụng:** giúp các công ty có đánh giá tín dụng cần thiết để hỗ trợ việc phát hành các công cụ cho thị trường vốn, hoạt động vay và cho vay cũng như đánh giá hồ sơ rủi ro của các đối tác.
- Hoạt động quản lý và cho thuê bất động sản:** để phê duyệt và đăng ký tất cả các loại giao dịch liên quan đến bất động sản theo quy định và luật của IFC TP.HCM, nếu áp dụng mô hình khép kín.
- Sàn giao dịch chứng khoán:** để cung cấp cho các nhà đầu tư và các công ty phát hành một sàn giao dịch chứng khoán năng động và tân tiến, là yếu tố chính thúc đẩy đầu tư vốn, cung cấp các đợt chào bán lần đầu và thứ cấp ra công chúng, giao dịch đầu tư an toàn, trái phiếu quốc tế chính phủ và doanh nghiệp, trái phiếu quốc tế chính phủ và doanh nghiệp châu Âu, chứng chỉ lưu ký và chứng chỉ quỹ và trái phiếu. Các yêu cầu niêm yết đối với HOSE (nơi xử lý 94% giao dịch) và Sở Giao dịch Chứng khoán Hà Nội (HNX) (chủ yếu là niêm yết trái phiếu) cần được hài hòa hoặc tương thích với nhau. Điều này cũng có thể có lợi cho các doanh nghiệp muốn niêm yết tại Việt Nam cũng như củng cố hệ thống thanh toán bù trừ, thanh toán, lưu ký và đăng ký. Hướng dẫn rõ ràng và quy trình hiệu quả để phê duyệt niêm yết nước ngoài sẽ thu hút thêm đầu tư và cải thiện hoạt động giao dịch. Cần xem xét liệu IFC TP.HCM có nên có sở giao dịch chứng khoán riêng hay không và/hoặc liệu HOSE và HNX có nên phục vụ IFC TP.HCM hay không. Để tăng cường năng lực của thị trường chứng khoán, Thượng Hải đã khai triển vài dự án đổi mới, bao gồm Kết nối Chứng khoán Thượng Hải-Hồng Kông, Kết nối Chứng khoán Thượng Hải-London và Ban Đổi mới Khoa học Công nghệ Thượng Hải (Thị trường SSE STAR). Dự án đổi mới tiếp cận thị trường Kết nối Chứng khoán Thượng Hải-Hồng Kông cho phép các nhà đầu tư giao dịch và thanh toán những cổ phiếu niêm yết trên thị trường khác ngay trên các sàn giao dịch chứng khoán và trung tâm thanh toán bù trừ tại thị trường của họ. Điều này đã giúp củng cố thứ hạng thị trường chứng khoán Thượng Hải của Trung Quốc trên thế giới (vị trí thứ 3) theo vốn hóa thị trường. Kết nối chứng khoán Thượng Hải-London cho phép các nhà đầu tư nước ngoài ở Luân Đôn tiếp cận thị trường Trung Quốc. Dự án đổi mới thị trường STAR cho phép các công ty công nghệ huy động vốn bằng cách niêm yết trên các nền tảng chứng khoán và thúc đẩy nhanh quy trình xử lý.
- Tài trợ thương mại:** cung cấp cho các ngân hàng trong nước khả năng tiếp cận dễ dàng hơn với mạng lưới ngân hàng đại lý khắp thế giới, từ đó cải thiện khả năng tiếp cận các thị trường mới và cơ hội tăng cường các hoạt động thương mại và doanh thu của họ.

Cấu trúc pháp lý và quy định của IFC TP.HCM

Qua ví dụ từ các IFC, phần này phân tích các khía cạnh và lợi ích của các cấu trúc pháp lý và quy định khác nhau. Từ đó, hỗ trợ các cơ quan thẩm quyền Việt Nam quyết định mô hình nào phù hợp nhất với các mục tiêu chiến lược của IFC TP.HCM.

Các trung tâm tài chính trên khắp thế giới áp dụng các mô hình khác nhau cho cấu trúc pháp lý và quy định của họ nhằm thu hút các nhà đầu tư quốc tế và các doanh nghiệp tài chính. Có nhiều lựa chọn mà các cơ quan thẩm quyền Việt Nam có thể xem xét để tìm cách cải thiện cơ sở hạ tầng dịch vụ tài chính hiện có và phát triển IFC TP.HCM:

Rà soát và hiện đại hóa mô hình	Mô hình IFC tầm trung / ‘Kết hợp’	Mô hình IFC độc lập, riêng biệt
Các cơ cấu hiện có (ví dụ: tòa án, tư pháp, cơ quan quản lý, thị trường vốn) và chế độ pháp lý và quy định hiện hành được giữ nguyên. Các lĩnh vực chính được rà soát và hiện đại hóa, ví dụ: • Điều chỉnh các quy định tài chính phù hợp với thông lệ quốc tế tốt nhất. • Xác định lĩnh vực mới hoặc hiện có nào cần các chế độ được thiết kế chuyên biệt (ví dụ: FinTech, tài chính xanh). • Xây dựng năng lực cho các cơ quan quản lý và tư pháp hiện có. • Cập nhật các quy tắc của Trung tâm Trọng tài Quốc tế (IAC) và thúc đẩy việc thi hành phán quyết nhanh chóng và hiệu quả.	Có sự can thiệp đáng kể, nhằm thành lập các tổ chức và cơ quan quản lý chuyên môn, ví dụ: • Thành lập các tổ chức chuyên ngành sử dụng cả chuyên môn nước ngoài và trong nước. • Thành lập một tòa án thương mại chuyên biệt trong hệ thống tư pháp hiện có, giám sát cơ quan quản lý tài chính và hỗ trợ IAC. • Thành lập cơ quan quản lý tài chính mới (hoặc củng cố các cơ quan quản lý trong nước hiện có) với khả năng chế tài được tăng cường. • Đưa ra luật lệ và các quy định tài chính nhằm vào lợi điểm bán hàng độc nhất (USP) của trung tâm và dựa trên những kinh nghiệm thực tiễn tốt nhất. • Điều chỉnh mục tiêu chiến lược của IFC tương thích với các chính sách quan trọng của chính phủ, để đảm bảo rằng sự phát triển của IFC được ưu tiên hàng đầu trong chương trình nghị sự quốc gia. • Chế độ mới chỉ áp dụng cho một số đối tượng nhất định (ví dụ: các định chế tài chính, công ty dịch vụ tài chính có doanh thu đáng kể, một số hoạt động tài chính quan trọng). • Xem xét việc củng cố và cải tổ thị trường vốn, ngoại hối, hàng hóa và phái sinh. • Xây dựng thêm năng lực một cách đáng kể. • Tạo cơ sở hạ tầng và không gian hiện đại và cho trung tâm, nhưng không hạn chế các hoạt động của trung tâm trong một lãnh thổ nhất định. • Tiếng Việt là ngôn ngữ chính thức nhưng đồng thời tiếng Anh được sử dụng rộng rãi. • Miễn thị thực cho những người làm việc trong lĩnh vực tài chính.	Tái cơ cấu mạnh mẽ để tạo ra một trung tâm tài chính độc lập chuyên biệt trong nước sở tại. • Chế độ pháp lý và quy định mới, riêng biệt và độc lập. • Sự độc lập này đến từ những thay đổi luật pháp cốt lõi. • Chế độ pháp lý dựa trên nguyên tắc thông lệ. • Cơ cấu giải quyết tranh chấp mới (tòa án và IAC). • Bộ quy định tài chính ‘dựa trên nguyên tắc’ được thiết kế riêng. • Thị trường vốn mới. • Gói thành viên có giới hạn (FI, công ty dịch vụ tài chính, nhà cung cấp dịch vụ phụ trợ). • Đăng ký công ty riêng biệt • Chế độ thuế thuận lợi cho các thành viên. • Hoạt động miễn thị thực. • Có cơ sở hạ tầng mới và một vùng lãnh thổ riêng. • Không hạn chế vốn. • Hỗn hợp các loại tiền tệ dự trữ. • Tiếng Anh và tiếng Việt là ngôn ngữ chính thức của IFC.

Mô hình IFC độc lập, mà tiên phong bởi DIFC và theo sau là AIFC, Trung tâm tài chính Qatar (QFC) và ADGM, yêu cầu áp dụng chế độ pháp lý và quy định mới tại IFC TP.HCM khác với chế độ áp dụng tại các nơi khác của Việt Nam, nhưng vẫn được thiết lập theo pháp luật Việt Nam mới ban hành. Ưu điểm chính của mô hình này ở chỗ nó là một động thái chính sách nổi bật, mang tính biểu tượng, phản ánh niềm tin của Chính phủ trong việc tạo ra một trung tâm kinh doanh quốc tế mở. Như đã được chứng minh trong DIFC, AIFC, QFC và ADGM, việc áp dụng mô hình này có thể thu hút thành công vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) và đẩy mạnh niềm tin kinh doanh. Mô hình như vậy có thể cho phép IFC hưởng lợi từ ‘mạng lưới’ các IFC tương tự hiện có – bao gồm cả việc sử dụng tòa án của nhau và công nhận lẫn nhau. Tuy nhiên, mô hình này có thể gây rối trong ngắn hạn. Tương đương với việc có hai hệ thống trong một quốc gia, việc triển khai tương đối tốn kém và thường mất thời gian trước khi hoạt động tài chính tăng lên đáng kể.

Mô hình rà soát và hiện đại hóa (đang được khám phá ở Istanbul) ít gây gián đoạn nhất vì nó duy trì các cấu trúc hiện có nhưng sửa đổi và hiện đại hóa các khía cạnh khác nhau phù hợp với thông lệ quốc tế tốt nhất. Trọng tâm là ở việc hiện đại hóa và tạo ra luật phù hợp với mục đích cho các lĩnh vực mới nổi như FinTech và tài chính bền vững, cũng như ở việc xây dựng năng lực. Nó có lợi thế là mô hình dễ thực hiện nhất nhưng có thể có tác động hạn chế do những lợi ích mà nó mang lại chỉ ở mức tương đối. Với mô hình này, IFC TP.HCM ít có khả năng nổi bật hơn so với các IFC khác. Khối lượng FDI và hoạt động kinh tế gia tăng cũng sẽ ít đáng kể hơn.

Mô hình IFC kiểu ‘kết hợp’ có thể là phù hợp nhất cho IFC TP.HCM. Nó đòi hỏi sự can thiệp ít hơn nhưng vẫn đáng kể so với mô hình IFC độc lập. Đây là một cách tiếp cận trung gian nhằm giải quyết các điểm yếu trong cơ sở hạ tầng dịch vụ tài chính hiện có và có thể được điều chỉnh để đáp ứng chính sách hiện tại của chính phủ (chẳng hạn như đạt mức Phát thải ròng bằng 0 và Tầm nhìn đến năm 2045) trong khi vẫn là lời tuyên bố quan trọng với bạn bè quốc tế và thu hút FDI. Cách tiếp cận kết hợp như vậy đã được áp dụng ở nhiều IFC, chẳng hạn như Tashkent ở Uzbekistan. Nó cần quy định pháp lý trong toàn bộ lĩnh vực tài chính của Việt Nam được cải cách toàn diện. Tuy nhiên, tác động của nó có thể không đủ trong một khu vực cạnh tranh cao với các IFC khác như Hồng Kông và Singapore. Việc tích hợp chuyên môn trong và ngoài nước một cách hiệu quả cũng có thể là một thách thức.

Cho dù mô hình nào được chọn, sự tương tác thường xuyên giữa cơ quan quản lý và các bên liên quan trên thị trường sẽ giúp đảm bảo một chế độ pháp lý và quy định mang lại lợi ích cho thị trường nói chung, thông qua việc áp dụng kinh nghiệm thực tiễn của các nước khác đồng thời điều chỉnh phù hợp với nhu cầu của khu vực tư nhân.

Một hướng đi khả thi là tạo ra một lộ trình cho sự phát triển của IFC TP.HCM bắt đầu bằng mô hình kết hợp và hướng tới mô hình độc lập hơn. Ví dụ, điều này có thể được thực hiện bằng cách xác định các mục tiêu cần đạt được trong khoảng thời gian 5 năm, sau đó kiểm tra và đặt ra các mục tiêu tiếp theo cho 5 năm tiếp theo, v.v. Các mục tiêu chiến lược dài hạn này sẽ bổ sung cho Tầm nhìn đến năm 2045 và mục tiêu đạt mức Phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050. Các khía cạnh cần xem xét khi quyết định áp dụng mô hình nào bao gồm:

- Liệu việc tạo ra một cấu trúc pháp lý và quy định riêng biệt, độc lập dựa trên thông lệ quốc tế tốt nhất có mang lại cho IFC TP.HCM thêm uy tín đối với các nhà đầu tư, các doanh nghiệp và tổ chức tài chính quốc tế hay không. Liệu, nếu được định hình chính xác, nó có thể dẫn đến mối quan hệ bền vững và hiệu quả giữa IFC TP.HCM và phần còn lại của Việt Nam hay không.
- IFC TP.HCM sẽ tương tác như thế nào với các khung pháp lý hiện hành của Việt Nam. Ví dụ, DIFC, với tư cách là một khu vực tự do tài chính (FFZ), hoạt động trên nguyên tắc: trong khi nó được tách ra khỏi phần còn lại của UAE, hoạt động kinh doanh ngân hàng của UAE không được diễn ra trong FFZ và các pháp nhân trong FFZ không được phép giao dịch bằng tiền tệ của UAE. Mặt khác, các luật và quy định của QFC áp dụng trên toàn quốc chứ không chỉ trong khu vực.
- Xem xét liệu quyền cấp phép quy định của IFC TP.HCM có áp dụng cho các dịch vụ tài chính được quản lý trên khắp Việt Nam hay chỉ nên hạn chế đối với các hoạt động trong IFC TP.HCM.
- Xem xét cách IFC TP.HCM có thể thu hút các doanh nghiệp và nhà đầu tư trong nước và quốc tế. Cần xem xét khả năng làm việc linh hoạt và từ xa cũng như tiềm năng cho các văn phòng cả trong và ngoài IFC TP.HCM.
- Trong một số trường hợp, khi các trung tâm tài chính trở thành khu vực pháp lý riêng biệt (ví dụ: mô hình DIFC), có thể cần phải thay đổi hiến pháp của quốc gia đó. Liệu Việt Nam có cần sửa đổi một chút hiến pháp để thành lập IFC TP.HCM không và cần thực hiện những bước nào để đạt được điều đó?
- Đảm bảo các dịch vụ kinh doanh và môi trường pháp lý công bằng và cởi mở cho tất cả những người mới đến, đồng thời hỗ trợ những người muốn khởi nghiệp tại IFC TP.HCM và Việt Nam.

- Nếu mô hình độc lập được áp dụng, làm thế nào để thúc đẩy mối quan hệ pháp lý và quy định chặt chẽ giữa IFC TP.HCM và những người ra quyết định quan trọng ở cấp quốc gia tại Hà Nội về việc tiến hành các hoạt động theo quy định và thi hành phán quyết của tòa án. Lý tưởng nhất, điều này sẽ dẫn đến việc công nhận chính thức chế độ quản lý của IFC TP.HCM trong phạm vi rộng lớn hơn của Việt Nam (ví dụ: cho phép một pháp nhân dưới IFC TP.HCM bán trực tiếp các sản phẩm tài chính của mình vào thị trường rộng lớn hơn của Việt Nam mà không cần xin cấp phép lần thứ hai). Nếu mô hình độc lập được áp dụng, sự bền vững và thành công lâu dài của IFC TP.HCM (và khả năng tác động tích cực đến nền kinh tế Việt Nam) sẽ phụ thuộc phần lớn vào việc các bộ phận của IFC có thể phối hợp tốt với cơ quan quản lý tài chính hiện tại của Việt Nam, các bộ, ngành và các nhà hoạch định chính sách (bao gồm các ban chỉ đạo liên quan và các nhóm công tác hiện tại/tương lai), đồng thời động viên và khuyến khích khu vực tư nhân. Các cơ quan quản lý khác nhau cần liên tục hợp tác và làm rõ trách nhiệm. Ví dụ, NHNN có thể hỗ trợ xây dựng cơ chế quản lý hoạt động ngân hàng trong IFC TP.HCM và trên toàn Việt Nam, trong khi Ủy ban Chứng khoán Nhà nước Việt Nam (UBCKNN) sẽ hỗ trợ xây dựng cơ chế quản lý thị trường vốn và dịch vụ tài chính nói chung. Cũng có thể tận dụng các ban chỉ đạo chung (đã được thành lập ở cấp quốc gia và khu vực) và các nhóm công tác.
- Làm thế nào để tạo điều kiện cho các chuyên gia và doanh nghiệp trong nước tham gia và hỗ trợ IFC TP.HCM.
- Làm thế nào để phát triển IFC TP.HCM để nó có thể phát triển mà không gây bất kỳ tổn hại nào cho thị trường rộng lớn hơn hoặc cho sự giám sát của các cơ quan quản lý hiện tại, bao gồm việc kiểm soát tiền tệ, ứng xử thị trường và kiểm soát tội phạm tài chính (ví dụ, ở Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất, áp dụng trên tất cả các vùng tự do).
- Liệu IFC TP.HCM có nên xem xét áp dụng một đồng tiền cơ sở (base currency) mà các công ty dưới IFC TP.HCM sẽ sử dụng cho các tài khoản, cho mục đích ghi chép giao dịch và báo cáo của họ hay không. Một đồng tiền cơ sở duy nhất có thể mang lại sự thống nhất cho các tiêu chuẩn báo cáo nhưng không ngăn cản các công ty giao dịch và thực hiện các giao dịch của họ bằng các loại tiền tệ khác.
- Làm thế nào để thúc đẩy việc quản trị tốt và việc thực thi quy định bằng cách đào tạo các công ty trong và ngoài nước.

Tổng quan về cách thức hoạt động của hệ thống thông luật đối với IFC TP.HCM

Nhiều trung tâm tài chính chọn dựa trên luật của họ dựa trên hệ thống pháp luật Thông luật (Common law) của Anh. Thông luật của Anh là hệ thống pháp luật phổ biến nhất: hơn 40 quốc gia và vùng lãnh thổ sử dụng thông luật, và hơn 60 quốc gia sử dụng nó như một phần của hệ thống pháp luật hỗn hợp, trong đó thông luật được pha trộn với luật địa phương. Thông luật của Anh vừa quen thuộc với các tổ chức tài chính quốc tế (nhiều thỏa thuận tài chính quốc tế phức tạp sử dụng luật Anh) vừa linh hoạt (sử dụng luật học do tòa án chỉ đạo). Thông luật củng cố hệ thống pháp luật của các trung tâm tài chính quốc tế hàng đầu thế giới – London, New York, Singapore, Hong Kong, cũng như các IFC khác như Abu Dhabi. Việc tích hợp luật của Anh vào hệ thống pháp luật của Malaysia đã đóng góp to lớn vào sự phát triển của hệ thống pháp luật hỗn hợp (luật tập quán, luật Hồi giáo và thông luật), được đánh giá cao trong khu vực. Trong khi hệ thống hiện tại của Việt Nam là hệ thống luật dân sự, thì cả UAE và Kazakhstan – những quốc gia dựa trên hệ thống luật dân sự – đã lần lượt kết hợp thành công thông luật vào DIFC và AIFC.

Một cơ quan tư pháp độc lập và tuân thủ pháp quyền sẽ nuôi dưỡng niềm tin kinh doanh, củng cố thương mại và đầu tư quốc tế. Khi xem xét làm thế nào để hưởng lợi từ các ưu điểm của thông luật Anh, cần tiến hành đánh giá chi tiết hơn về cách IFC của TP.HCM có thể làm việc với các hệ thống pháp luật hiện có ở các IFC khác như Singapore, AIFC và QFC, bao gồm cả việc có nên sử dụng tòa án và cơ chế giải quyết tranh chấp của họ. Có thể cân nhắc liệu IFC TP.HCM nên phát triển trung tâm giải quyết tranh chấp và tòa án của riêng mình không, hay nên hợp tác với một IFC khác có cơ chế pháp lý dựa trên thông luật tương tự để đưa ra các thủ tục tòa án và trọng tài mang tính thực tế và sáng tạo, đồng thời giảm thiểu chi phí, giải quyết hiệu quả, nhanh chóng và hiệu quả các tranh chấp thương mại và tài chính.

Nếu chọn một cơ chế pháp lý và quy định độc lập riêng cho IFC TP.HCM, có thể nó sẽ cần một khuôn khổ pháp lý chung (bao gồm các luật cơ bản như hợp đồng, mất khả năng thanh toán, công ty, v.v.) làm cơ sở cho một bộ quy định tài chính riêng nhằm vào các hoạt động tài chính mong muốn của IFC (ví dụ: thị trường vốn, FinTech, tài chính xanh, v.v.) và một hệ thống giải quyết tranh chấp. Điều này sẽ mang lại cho các doanh nghiệp và nhà đầu tư sự tin tưởng rằng, nếu có tranh chấp hoặc vấn đề pháp lý phát sinh (bao gồm cả trường hợp một cơ quan nhà nước là bên đối tác), họ sẽ có quyền tiếp cận hệ thống pháp luật do các thẩm phán thông luật, độc lập có chuyên môn kỹ thuật chủ trì để quyết định các vụ thương mại và tài chính phức tạp. Cho dù IFC TP.HCM phát triển hệ thống tòa án và trọng tài của riêng mình hay tận dụng cái hiện có, cần đảm bảo rằng pháp luật trên toàn Việt Nam nói chung có một hệ thống nhanh chóng và hiệu quả để công nhận và thi hành phán quyết. Ví dụ, với tư cách là một cơ quan tài phán pháp lý độc lập, DIFC có luật trọng tài riêng, dựa trên thông luật của Anh. Trung tâm Trọng tài Quốc tế Dubai là trung tâm hàng đầu trong khu vực về các biện pháp giải quyết tranh chấp thay thế khi cho phép các bên giải quyết các vấn đề mà không cần ra tòa, bất kể thẩm quyền pháp lý của họ thế nào. Các bên không có nghĩa vụ phải có bất kỳ ràng buộc nào với DIFC, Dubai hoặc UAE trong việc chọn DIFC làm trung tâm giải quyết tranh chấp của họ.

Nếu một mô hình kết hợp được thông qua, thì có thể xem xét cách thức kết hợp các nguyên tắc thông luật vào hoạt động của tòa án thương mại chuyên biệt.

Tổng quan về cách nâng cấp khung pháp lý

Khi xem xét cách tiếp cận để hoàn thiện khung pháp lý hiện hành, những cuộc tham vấn với các cơ quan quản lý, chính phủ và doanh nghiệp đã xác định những điểm cần được cân nhắc sau đây:

- ▶ Các loại hoạt động tài chính được tiến hành trong và từ IFC TP.HCM, khi IFC được mở rộng quy mô trong tương lai.
- ▶ Cơ cấu, thành phần và quyền hạn của cơ quan quản lý tài chính để đảm bảo tuân thủ thông lệ tốt nhất của quốc tế và sự ủng hộ trong nước.
- ▶ Nguồn lực cần thiết của các cơ quan quản lý để triển khai các quy định dịch vụ tài chính mới.
- ▶ Ưu tiên cho mô hình ‘khép kín’ (ví dụ: DIFC) trong đó tư cách thành viên được xác định theo nơi cư trú trong một lãnh thổ xác định hay ưu tiên mô hình ‘câu lạc bộ’ (ví dụ: QFC và AIFC) trong đó tư cách thành viên được xác định bằng cách trở thành thành viên của trung tâm và tuân theo quy định của nó.
- ▶ Việc thực hiện một khung pháp lý rõ ràng, ổn định, nhất quán và minh bạch, không nên quá phức tạp ngay từ đầu.
- ▶ Các loại hoạt động tài chính được phép và mức độ giám sát theo quy định theo yêu cầu của cơ quan quản lý IFC TP.HCM.
- ▶ Chế độ đăng ký công ty để thành lập và vận hành các pháp nhân trong khu vực IFC HCM. Các loại pháp nhân nên bao gồm các công ty cổ phần nội bộ và công ty cổ phần đại chúng, công ty hợp danh hữu hạn và công ty hợp danh trách nhiệm hữu hạn.
- ▶ Sở hữu nước ngoài: các IFC khác cho phép công ty và đất đai sở hữu bởi 100% vốn nước ngoài.
- ▶ Chương trình đào tạo cho các chuyên gia địa phương liên quan đến các quy tắc và quy định của IFC TP.HCM, điều này sẽ rất cần thiết để thuyết phục được họ và đảm bảo việc thực hiện tốt trong thực tế.
- ▶ Liệu có nên sử dụng tiếng Anh làm ngôn ngữ làm việc trong các cơ quan của IFC TP.HCM (chẳng hạn như tòa án và cơ quan quản lý) hay không, nhưng với khả năng tiếp cận dễ dàng với bản dịch nhanh chất lượng cao sang và từ tiếng Việt.
- ▶ Hỗ trợ nâng cao tiếng Anh thương mại cho các cơ quan quản lý, chính phủ và các chuyên gia.

Chính sách thuế và khuyến khích đầu tư

Thuế là một trong những yếu tố chính cần xem xét trong một IFC. IFC thường điển hình có chế độ thuế ưu đãi cho các tập đoàn nước ngoài. Các chế độ thuế ưu đãi có thể thu hút vốn từ các khu vực đánh thuế cao hơn và có thể giúp khởi động một IFC mới, trong khi các hiệp ước song phương ưu đãi và rộng rãi đóng vai trò là đường dẫn thu hút đầu tư. Ví dụ, Singapore miễn thuế hoàn toàn đối với hầu hết thu nhập nước ngoài cũng như cung cấp nhiều thỏa thuận bảo mật thông tin đa dạng, khiến nước này trở thành kênh đầu tư phổ biến ở châu Á. Các IFC khác đưa ra các ưu đãi và giảm thuế tạm thời nhưng đáng kể để thu hút đầu tư, sau một thời gian chuyển dần về mức thuế tiêu chuẩn.

Do đó, IFC TP.HCM nên xem xét chính sách ưu đãi thuế cho các nhà đầu tư, ít nhất là trong những năm đầu thành lập. Có thể nghiên cứu thêm một số mô hình khác tại IFC TP.HCM bao gồm mô hình nước ngoài, trong đó các doanh nghiệp đầu tư vào Việt Nam thông qua IFC TP.HCM trả ít thuế hơn cho lợi nhuận từ thị trường Việt Nam so với các mô hình khác, hoặc một mô hình mà có ưu đãi thuế dưới dạng tăng các khoản miễn thuế cho vốn (qua các chi phí khấu hao). Các mô hình khác kém thuận lợi hơn bao gồm mô hình đánh thuế hai lần, trong đó các doanh nghiệp nộp thuế cho Việt Nam và IFC TP.HCM hoặc mô hình trung lập về thuế. TheCityUK có thể thực hiện một nghiên cứu riêng biệt để xem xét khuyến nghị này một cách chi tiết hơn và để đánh giá tính khả thi của chính sách ưu đãi thuế có thể áp dụng cho các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực dịch vụ tài chính tại IFC TP.HCM. Khi áp dụng chế độ thuế cho IFC, cần cân nhắc những điều sau:

- ▶ IFC có nên ưu đãi thuế/miễn giảm thuế (và trong bao lâu) cho các doanh nghiệp thành lập tại IFC TP.HCM và nên mở cửa cho tất cả các doanh nghiệp hay không – những mô hình đã hoạt động tốt ở Singapore và Kazakhstan. AIFC cho phép thành viên được miễn thuế thu nhập doanh nghiệp cho đến năm 2066 đối với các dịch vụ tài chính và dịch vụ phụ trợ cung cấp cho những công ty được cấp phép thành viên, không đánh thuế đối với cổ tức của cổ đông và không hạn chế việc chuyển lợi nhuận về nước.
- ▶ Nếu áp dụng cách tiếp cận trung lập về thuế, cần tiến hành đánh giá khả năng cạnh tranh tổng thể của thuế tại Việt Nam cũng như rà soát pháp luật và quy định liên quan, các hướng dẫn giải thích luật thuế và cách áp dụng trong thực tế. Nên có cách tiếp cận chuẩn để giải quyết các vấn đề hiện tại trong việc ứng dụng luật thuế vào thực tiễn. Đánh giá xem việc đơn giản hóa mã số thuế có thể giúp khuyến khích thêm đầu tư nước ngoài vào Việt Nam hay không cũng là một yếu tố sống còn.
- ▶ Nếu các tổng công ty trong lãnh vực phi tài chính hoặc công ty quỹ có thể thành lập trong IFC TP.HCM, nên áp dụng chế độ thuế phù hợp. Có thể thực hiện điều này theo ba cách: (i) một công ty có trụ sở tại IFC TP.HCM nhưng tiến hành kinh doanh tại Việt Nam có thể phải nộp thuế hai lần (nghĩa là thuế tại IFC TP.HCM và thuế suất tiêu chuẩn của Việt Nam); (ii) nộp thuế ở mức thấp tại IFC TP.HCM và không phải nộp thuế tại Việt Nam; hoặc (iii) trả mức thuế tương tự như một doanh nghiệp bình thường tại Việt Nam.
- ▶ Thiết lập các yêu cầu rõ ràng đối với các doanh nghiệp không hoàn toàn có trụ sở tại Việt Nam, phù hợp với các Hiệp định tránh đánh thuế hai lần (DTA).

Vai trò của FinTech trong hệ sinh thái trung tâm tài chính

Một cơ chế quản lý và môi trường IFC đúng đắn cần khuyến khích FinTech và thúc đẩy đổi mới sao cho bảo vệ người tiêu dùng và thị trường rộng lớn hơn. Việt Nam sẽ trở thành thị trường tiêu dùng lớn thứ 10 năm 2030 và FinTech có thể cung cấp nhiều giải pháp phù hợp với thị trường kỹ thuật số đang bùng nổ tại đây.

FinTech đang thay đổi hệ sinh thái tài chính cũng như các yêu cầu đối với IFC. Để phát triển thành một trung tâm FinTech, IFC TP.HCM cần cung cấp cho các nhà đầu tư các công nghệ cơ sở hạ tầng liên quan và hệ thống tự động, chẳng hạn như cầu nối dữ liệu với các quốc gia khác, trí tuệ nhân tạo, chuỗi khối, v.v. IFC TP.HCM cũng cần cung cấp cho các ngân hàng và tổ chức tài chính các quy trình Chống rửa tiền/Nhận biết khách hàng (AML/KYC) nhanh chóng và đáng tin cậy cũng như khung pháp lý có liên quan.

FinTech đã trở thành một phần trung tâm của bối cảnh dịch vụ tài chính toàn cầu. Trong những năm gần đây, đầu tư vào lĩnh vực FinTech đã có sự tăng trưởng đáng kể. Hiện có hơn 263 công ty FinTech đang hoạt động tại Việt Nam, chỉ đứng sau Singapore trong khu vực ASEAN về đầu tư FinTech và thứ sáu toàn cầu về tổng số công ty FinTech đang hoạt động. FinTech Việt Nam đã hoạt động trong lĩnh vực ví điện tử và thanh toán kỹ thuật số, cho vay ngang hàng (P2P), chuỗi khối/tiền điện tử, điểm bán hàng (PoS), đầu tư và quản lý tài sản, so sánh, quản lý dữ liệu/chấm điểm tín dụng, gây quỹ cộng đồng, Công nghệ bảo hiểm (InsurTech), ngân hàng số và trợ vốn cho doanh nghiệp vừa và nhỏ. Thành công của những công ty FinTech là nhờ khẩu vị rủi ro ngày càng tăng của họ cũng như khả năng mang lại sự đổi mới với tốc độ nhanh hơn và tiếp cận được với phần dân số mà các tổ chức tài chính lớn không thấy khả thi về mặt kinh tế. Họ có thể là động lực chính thúc đẩy tài chính toàn diện và số hoá, ví dụ điển hình là tác động của việc bùng nổ về tiền di động ở Kenya, nơi FinTech đã giúp 2% dân số thoát khỏi tình trạng nghèo đói cùng cực. Ngoài ra, FinTech có tiềm năng tạo việc làm đáng kể, với hơn một tỷ việc làm do lĩnh vực này tạo ra trên khắp các thị trường đang phát triển. Hầu hết là các công ty có quy mô nhỏ, FinTech phụ thuộc rất nhiều vào môi trường pháp lý đơn giản, chi phí thấp cho phép họ đạt được sự chấp thuận và giấy phép một cách hiệu quả. Điều này đòi hỏi các cơ quan quản lý phải xem xét chính sách và quy định đặc biệt, cũng như hỗ trợ cơ sở hạ tầng và cải thiện khả năng tiếp cận các nguồn tài chính mới lẫn truyền thống.

Việc tạo ra một hệ sinh thái FinTech thành công rất phức tạp. Để tạo ra một lĩnh vực bùng nổ thu hút đầu tư, đòi hỏi sự hợp tác và liên kết của một danh mục đa dạng các bên liên quan: các công ty FinTech, ngân hàng, cơ quan quản lý, nhà đầu tư, nhà cung cấp dịch vụ viễn thông, v.v., trên nhiều khía cạnh (nhu cầu, quản trị, chính sách, cơ sở hạ tầng, công nghệ, nhân lực, tài chính).

Vương quốc Anh là quốc gia hàng đầu trong lĩnh vực FinTech, xếp thứ hai trên thế giới sau Hoa Kỳ. Ngành công nghệ trị giá hàng tỷ đô la này tạo ra rất nhiều việc làm và đóng vai trò hàng đầu trong việc phát triển các công nghệ tiên tiến. Là một trung tâm FinTech toàn cầu hàng đầu, Vương quốc Anh được hỗ trợ bởi một thị trường dịch vụ tài chính lớn, chính phủ hướng tới tương lai và một môi trường pháp lý tạo điều kiện và hỗ trợ đổi mới.

Có nhiều cách tiếp cận quốc tế có thể áp dụng cho Việt Nam, bao gồm mô hình quy định 'thử nghiệm và học hỏi' của Vương quốc Anh (cũng được Singapore áp dụng), các quy định theo cơ chế thử nghiệm hoạt động mà tiên phong là Vương

quốc Anh (hiện được triển khai ở nhiều khu vực pháp lý khác), mô hình của Singapore để thu hút và phát triển tài năng và cơ sở hạ tầng liên quan, hoặc FFZ được UAE thông qua. DFIC có nhiều ưu đãi FinTech khác nhau, bao gồm cơ chế thử nghiệm của DFSA (Chương trình cấp phép thử nghiệm đổi mới), Trung tâm đổi mới với chương trình tăng tốc và phòng thử nghiệm tài chính mở, cũng như nhiều thỏa thuận hợp tác FinTech với các đối tác quốc tế.

Việt Nam cho đến nay đã nhận được sự hỗ trợ tích cực từ chính phủ, cụ thể hơn là từ NHNN. Ban Chỉ đạo Công nghệ Tài chính được thành lập, và vào năm 2021, đề xuất xây dựng nghị định về cơ chế thử nghiệm có kiểm soát cho các hoạt động FinTech trong lĩnh vực ngân hàng đã được phê duyệt. Ngoài ra, Luật Kinh doanh Bảo hiểm được thông qua vào năm 2022 có một phần riêng về chuyển đổi kỹ thuật số của ngành bảo hiểm, bao gồm cả Công nghệ Bảo hiểm (InsurTech).

Nếu các cơ quan chức năng của Việt Nam đang tìm cách tăng cường đầu tư vào lĩnh vực FinTech và tạo ra một môi trường pháp lý nhẹ nhàng mở rộng cho toàn bộ hệ sinh thái FinTech, nghiên cứu phạm vi trong giai đoạn tiếp theo của dự án TheCityUK cần đánh giá :

- Làm thế nào để xây dựng chiến lược phát triển FinTech quốc gia và liên kết nó với các nhu cầu rộng lớn hơn của nền kinh tế Việt Nam, bao gồm cả Tầm nhìn 2045.
- Làm thế nào để thiết lập chế độ cấp phép và quy định hợp lý để hỗ trợ các công ty khởi nghiệp và doanh nghiệp FinTech mở rộng quy mô quốc tế.
- Làm thế nào để cộng tác với ngành giáo dục để nuôi dưỡng/nâng cao năng lực nhân tài và xây dựng các kỹ năng số để khuyến khích đổi mới.
- Rà soát hệ sinh thái công nghệ và cơ sở hạ tầng kỹ thuật số hiện tại và khám phá cách thức các công nghệ và dịch vụ khác nhau (internet, dữ liệu di động, điện thoại phổ thông, điện thoại thông minh, nền tảng xã hội, v.v.) có thể được tích hợp với các dịch vụ FinTech và hỗ trợ Việt Nam chuyển đổi sang thanh toán điện tử.
- Làm thế nào để tăng cường sự phối hợp và cộng tác có kiểm soát giữa các cơ chế thử nghiệm hiện có để mang đến nhiều lợi ích hơn nữa và khiến các công cụ này phát huy tối đa tác dụng. Nên tham khảo mô hình điều phối các cơ chế thử nghiệm có kiểm soát ở Nam Phi. Ngoài ra, các cơ quan chức năng nên xem xét các loại công nghệ mà IFC TP.HCM cần để thành công, mức độ đầu tư và các quan hệ đối tác liên quan cần thiết để đảm bảo các công nghệ đó luôn sẵn có.
- Cuối cùng, có thể cân nhắc những ưu nhược điểm của giao dịch tiền mã hoá, bao gồm cả việc liệu IFC TP.HCM có nên khuyến khích khai thác tiền mã hoá và công nghệ chuỗi khối (blockchain) trong ngành hay không.

Việc phát triển nguồn vốn nhân lực và nhân tài

Các trung tâm tài chính có thể mang lại nhiều thách thức về việc quản lý và phát triển nhân lực cho các tổ chức dịch vụ tài chính cũng như các ngành công nghiệp hỗ trợ liên quan. Nguồn nhân tài lớn và có chuyên môn để cung cấp các dịch vụ chuyên nghiệp và chất lượng là nền tảng để phát triển và duy trì khả năng cạnh tranh của IFC. Chỉ riêng ở Vương quốc Anh, ngành tài chính và dịch vụ chuyên nghiệp có liên quan đã tạo việc làm cho hơn 2,5 triệu người trên khắp cả nước, chiếm 12% GDP. Tại Singapore, ngành này tạo việc làm cho 209 200 người và chiếm 14,6% GDP tương ứng⁷. Đến tháng 4 năm 2023, Việt Nam sẽ trở thành quốc gia có dân số lớn thứ 15 trên thế giới, nhưng lĩnh vực dịch vụ tài chính hiện chỉ sử dụng 484 600 người và chiếm 4,7% GDP⁸.

Mỗi IFC áp dụng một cách tiếp cận khác nhau để phát triển nhân tài. Điển hình là việc mở cửa chào đón các chuyên gia quốc tế, cho phép họ di chuyển tự do ra/ vào nước (ví dụ như Vương quốc Anh). Phát triển và giữ chân nhân tài trong nước cũng là một lãnh vực trọng tâm. Để thực hiện mục tiêu trở thành quốc gia có thu nhập cao vào năm 2045, Việt Nam cần tập trung phát triển nhân tài trong nước và điều chỉnh nền giáo dục của mình theo thông lệ quốc tế tốt nhất, bao gồm cả thông qua các dự án đổi mới song phương (ví dụ: Biên Bản ghi nhớ giữa Hiệp hội Kế toán Công chứng (ACCA) và Đại học Ngân hàng TP.HCM, được ký vào tháng 3 năm 2023 và các Biên bản ghi nhớ tương tự khác, bao gồm cả với Bộ Tài chính và NHNN.)

Với lợi thế nhân khẩu học của Việt Nam, các cơ quan chức năng thiết kế IFC nên ưu tiên cả hai lĩnh vực: đào tạo kỹ năng và nâng cao tay nghề cho nhân tài trong nước một cách có hệ thống và có mục tiêu để IFC TPHCM có thể do người lao động Việt Nam thúc đẩy, đồng thời rà soát thủ tục cấp giấy phép lao động cho người nước ngoài nhằm cho phép những nhân tài quốc tế hàng đầu làm việc tại Việt Nam. Để đạt được điều này, cần hoàn thiện các quy tắc và quy định về giấy phép lao động hiện có hoặc tạo ra các khu tự do kinh tế ở một số địa bàn trong nước.

Các khuyến nghị để phát triển nhân tài trong nước bao gồm:

- Thu hút và phát triển tài năng thông qua tiếp cận với các trường phổ thông, đại học và thúc đẩy quan hệ đối tác giữa các doanh nghiệp và trường đại học. Cần nhắc làm thế nào các trường đại học và cao đẳng địa phương có thể hợp tác với các cơ quan và công ty của IFC để thuê sinh viên tốt nghiệp và cung cấp đào tạo phù hợp, từ đó phát triển nhân lực ít thâm niên. Trung tâm Tài chính Thượng Hải có nguồn nhân tài dồi dào với hơn 300 000 chuyên gia tài chính, gần 50% trong số họ đã có kinh nghiệm làm việc hoặc học tập ở nước ngoài. Vào năm 2009, dự án Tuyển dụng Nhân tài Lujiazui đã tiếp tục thu hút những nhân tài tốt nhất từ các trường đại học hàng đầu của Trung Quốc gia nhập các tổ chức tài chính hàng đầu của vùng.
- Liên kết phát triển nhân tài và nguồn nhân lực với Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội để tăng cường đầu tư vào tài sản và nguồn vốn trong nước của Việt Nam.

⁷ <https://stats.mom.gov.sg/Pages/EmploymentTimeSeries.aspx> Dữ liệu năm 2021 <https://www.singstat.gov.sg/modules/infographics/economy> Dữ liệu năm 2021

⁸ <https://www.gso.gov.vn/vi/px-web/?pxid=E0239-40&theme=Population%20and%20Employment> <https://www.gso.gov.vn/en/national-accounts/> dữ liệu năm 2021

- Cần nhắc việc Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam có thể làm việc với các cơ quan có thẩm quyền của IFC như thế nào để phát triển nguồn nhân tài trong tương lai (bao gồm cả kỹ năng tiếng Anh) cũng như nâng cao khung năng lực trong mảng giáo dục công ở tất cả các cấp nhằm cung cấp cơ hội tiếp cận với giáo dục trình độ cao cho mọi người thuộc mọi thành phần. Đây là một giải pháp dài hạn phù hợp với chương trình nghị sự kinh tế của Việt Nam. Tuy nhiên, cần suy nghĩ kỹ về cách sắp xếp các mốc thời gian phát triển IFC với việc cải cách giáo dục.
- Nâng cao kỹ năng cho lực lượng lao động hiện có bằng cách đầu tư vào đào tạo, phát triển và kỹ năng thực hành, cập nhật các chương trình học (đặc biệt là về khoa học, công nghệ, kỹ thuật và toán học (STEM)), thiết lập chương trình đào tạo phù hợp để giải quyết tình trạng thiếu hụt kỹ năng, đưa ra các biện pháp khuyến khích đào tạo trong các lĩnh vực có sự thiếu hụt chuyên môn, nâng cấp giáo dục kỹ thuật số và tạo điều kiện chuyển giao kiến thức thông qua quan hệ đối tác quốc tế với các tổ chức phát triển kỹ năng có liên quan như ACCA, Đại học Anh Quốc Việt Nam (BUV), Viện Kế toán Công chứng Anh và xứ Wales, (ICAEW), v.v.
- Hỗ trợ và mở rộng chương trình tích hợp giữa bằng cấp chuyên nghiệp của Vương quốc Anh/quốc tế với chương trình giáo dục sau đại học của Việt Nam, được ICAEW triển khai từ năm 2016 với một số trường đại học hàng đầu của Việt Nam (bao gồm Đại học Kinh tế Quốc dân (NEU), Đại học Kinh tế TP.HCM (UEH) và Đại học Kinh tế - Luật (UEL), v.v.) nhằm nâng cao kiến thức và kỹ năng thực tế của sinh viên tốt nghiệp theo tiêu chuẩn quốc tế.
- Xây dựng phương pháp tích hợp để nhận diện và nuôi dưỡng nhân tài, đem đến cái nhìn toàn diện về ngành tài chính.
- Nâng cao nhân lực thông qua việc tiếp tục phát triển chuyên môn và hợp tác với các học viện đào tạo nghiệp vụ quốc tế và các tổ chức đào tạo nghiệp vụ.
- Đề xuất cách hệ thống giáo dục của Việt Nam cần điều chỉnh để cung cấp các bộ kỹ năng phù hợp với nhu cầu của ngành tài chính và dịch vụ chuyên môn. Hệ thống giáo dục và đào tạo nghề năng động đáp ứng nhu cầu thị trường sẽ duy trì khả năng cạnh tranh của đất nước trong dài hạn, khi học sinh phát triển các kỹ năng khác như tư duy phản biện, giải quyết vấn đề, quản lý thay đổi và khả năng phân tích. Cần một lực lượng lao động nhanh nhẹn, linh hoạt để đáp ứng nhu cầu kinh doanh thay đổi liên tục khi IFC TP.HCM phát triển.
- Nếu luật Anh được áp dụng trong IFC TP.HCM, các cơ quan chức năng nên xem xét cách đất nước có thể đào tạo và nâng cao kỹ năng cho các luật sư hiện có, luật sư mới tiềm năng và những người dùng luật Anh trong ngành một cách tốt nhất.
- Ghi nhận những nỗ lực đáng kể của Việt Nam trong việc tham gia với các tổ chức giáo dục quốc tế (ACCA, LIFB, ICAEW, BUV cung cấp bằng cấp của Vương quốc Anh) và đề xuất cách thức mà các cơ quan chức năng có thể khai thác dựa trên những dự án đổi mới này.

- Xem xét khả năng Hội đồng Anh và các tổ chức khác đào tạo kỹ năng tại Việt Nam, bao gồm các khóa học tiếng Anh, tiếng Anh thương mại, cũng như đào tạo phát triển nghiệp vụ liên quan.
- Cần nhắc cộng tác với các Trung tâm Xuất sắc (Trung tâm Xuất sắc Kỹ thuật số của RMIT) để phát triển kiến thức và kỹ năng cho các chuyên gia mới và hiện có trong các lĩnh vực liên quan.

Ngoài ra, để thu hút nhân tài, IFC TP.HCM nên xem xét thực hiện các chế độ cư trú và thị thực hấp dẫn, cởi mở, đơn giản và nhanh chóng để tăng khả năng tiếp cận của Việt Nam với nhiều nguồn nhân tài. Vì nhiều trung tâm tài chính đang gặp phải tình trạng thiếu chuyên gia ngành tài chính và các dịch vụ chuyên môn, nên một hệ thống thị thực cư trú và kinh doanh hiệu quả, dễ tiếp cận là rất quan trọng trong chế độ định cư mở. Điều này sẽ cho phép nhân viên IFC TP.HCM dù là người Việt Nam hay nước ngoài đều được đi lại tự do. DIFC đã thành công trong việc phát triển, thu hút và giữ chân nhân tài, bao gồm cả việc tạo điều kiện để có môi trường sống chất lượng cao. Trung tâm này đã giúp người lao động nước ngoài dễ dàng sống và làm việc tại Dubai, đồng thời giới thiệu các loại thị thực mới dành cho người lao động có chuyên môn cao. DIFC có chế độ thị thực rất tự do, cho phép các thành viên nộp đơn xin thị thực lao động không giới hạn số lần trong thời hạn 10 năm. Điều này đã cho phép DIFC phát triển đáng kể lực lượng lao động và đội ngũ nhân tài – biến trung tâm thành nhóm có nguồn nhân tài lớn và đa dạng nhất trong khu vực – đồng thời phát triển trung tâm cung cấp nhân tài hàng đầu của riêng mình. Nhờ đó, DIFC được xếp hạng trong số 25 quốc gia hàng đầu trong Báo cáo Chỉ số Năng lực Cạnh tranh Nhân tài Toàn cầu năm 2022, dẫn đầu so với các quốc gia khác trong khu vực. Abu

Dhabi gần đây đã mở rộng chế độ thị thực theo mô hình DIFC cũng như cung cấp các ưu đãi và hệ sinh thái hấp dẫn cho tài năng quốc tế, đồng thời phát triển nhân tài trong nước bằng cách hợp tác với các trường phổ thông và đại học. Hồng Kông đã giới thiệu nhiều chương trình tuyển sinh khác nhau dành cho nhân tài, chuyên gia và doanh nhân, cung cấp thị thực mở rộng cho nhân viên nước ngoài có trình độ cao, tăng nguồn nhân lực cho nền kinh tế. Các IFC khác tập trung vào việc xây dựng năng lực trong nước họ đồng thời có chế độ thị thực mở để thu hút nhân tài quốc tế, cũng như hợp tác với các trung tâm tài chính khác để học hỏi lẫn nhau. Việc thảo luận về khía cạnh này với các cơ quan chính phủ có liên quan để xác định chính sách cấp thị thực lao động và cư trú cho nhân viên quốc tế và gia đình họ là vô cùng thiết yếu.

Hơn nữa, để hỗ trợ phát triển một hệ sinh thái tài chính vững mạnh, IFC TP.HCM cần xem xét đưa ra đề nghị hấp dẫn cho một loạt các chuyên gia tài chính và dịch vụ chuyên môn có trình độ cao trong và ngoài nước, cũng như gia đình của họ đến định cư tại trung tâm mới để phát triển cơ sở hạ tầng và môi trường kinh doanh. Cần phát triển các mạng lưới hỗ trợ lực lượng lao động trong nước và cung cấp môi trường làm việc hấp dẫn nhằm giữ chân và thu hút nhân tài. Các chuyên gia trong nước và quốc tế sẽ có thể được hưởng lợi từ việc ở gần các trường học và cơ sở giáo dục tốt, dịch vụ chăm sóc sức khỏe đáng tin cậy, cơ sở hạ tầng và liên kết giao thông chất lượng cao (bao gồm hạ tầng hàng không hiệu quả và nhanh chóng), cơ sở hạ tầng CNTT và các hoạt động văn hóa. Abu Dhabi đã định vị mình là một điểm đến hấp dẫn cho các gia đình, trong khi Vương quốc Anh và Singapore thu hút nhiều lao động trẻ hơn.

Kết luận và các bước tiếp theo

Chính phủ Việt Nam đã bắt tay vào thực hiện chương trình cải cách kinh tế với kì vọng đạt mục tiêu quốc gia có thu nhập cao vào năm 2045 và đạt mức phát thải carbon ròng bằng không vào năm 2050. Nhà nước và các bên liên quan đã có nhiều nỗ lực tích cực để hoàn thành những mục tiêu này, bao gồm cam kết tạo ra một hệ sinh thái tài chính và dịch vụ chuyên môn vững mạnh.

Hệ sinh thái đó sẽ cho phép Việt Nam phát huy hơn nữa vai trò then chốt của mình trong chuỗi giá trị toàn cầu và nắm bắt xu hướng toàn cầu, bao gồm cả số hóa. Việc xây dựng IFC TP.HCM có thể đánh dấu cột mốc quan trọng trong giai đoạn tiếp theo của chương trình cải cách kinh tế Việt Nam. Có nhiều mô hình trung tâm tài chính khác nhau, nhưng mục tiêu chung của tất cả các trung tâm này là cung cấp môi trường pháp lý và kinh doanh phù hợp để thu hút đầu tư khu vực và quốc tế, đồng thời thúc đẩy sự phát triển của thị trường tài chính trong nước và toàn bộ nền kinh tế.

Chính phủ và các ban chỉ đạo ở cấp quốc gia và khu vực cũng nên cân nhắc phương pháp tăng trưởng ‘tất cả cùng lúc’ hay phương pháp tăng trưởng hữu cơ từng bước một sẽ phù hợp hơn cho việc thành lập IFC TP.HCM. Mặc dù không có IFC nào giống hệt nhau, nhưng mỗi trung tâm đều được hưởng lợi từ những thế mạnh riêng xuất phát từ lịch sử hoặc địa lý của nó. Do đó, khi quyết định con đường phù hợp nhất cho IFC TP.HCM, Chính phủ Việt Nam nên xem xét giá trị của các lợi thế so sánh, cũng như cách phát triển lợi điểm bán hàng độc nhất (USP) của quốc gia. Các yếu tố như vai trò trung tâm thương mại của Việt Nam trong chuỗi giá trị toàn cầu, vị trí địa lý và địa điểm của Việt Nam trong khu vực ASEAN, khả năng tiếp cận hàng hóa và các sản phẩm nông nghiệp khác, cũng như đường bờ biển dài rất phù hợp cho các dự án điện gió ngoài khơi, sẽ gợi ý loại mô hình IFC cho TP.HCM và Việt Nam.

Điều quan trọng là mục tiêu chiến lược cho IFC TP.HCM cần rõ ràng và tương thích với chương trình nghị sự quốc gia, và cần xác định những hoạt động tài chính chính nào dựa trên USP của Việt Nam sẽ được thúc đẩy tại IFC TP.HCM. Những mục tiêu chiến lược này cần đi kèm với các mục tiêu và chính sách chi tiết hơn trong ngắn hạn và trung hạn. Việc thiết lập một hệ thống các kế hoạch 5 năm sẽ hữu ích, các kế hoạch này nên được thường xuyên đánh giá và điều chỉnh lại nếu cần để đáp ứng những phát sinh mới. Trong các mục tiêu chiến lược, có thể bao gồm cam kết dẫn tiến tới đặc điểm của mô hình độc lập đã được nêu ở trên.

Việc thành lập IFC TP.HCM – đầu tiên thông qua việc sửa đổi và nâng cấp khung pháp lý và quy định hiện hành trước khi xem xét thành lập một khu vực pháp lý riêng biệt trong tương lai – có thể giúp đất nước phát triển thị trường và các sản phẩm tài chính. Từ đó, IFC có thể phục vụ nhà đầu tư quốc tế trong nước, thúc đẩy thị trường vốn phát triển mạnh mẽ hơn để hỗ trợ doanh nghiệp Việt, và hội nhập sâu hơn vào hệ thống tài chính quốc tế. Đồng thời, IFC cũng là nguồn động lực để cải thiện cơ sở hạ tầng, phát triển kỹ năng của lực lượng lao động địa phương và phát triển thành một trung tâm cho dịch vụ kỹ thuật số và Fintech.

Báo cáo này nhằm để cập đến các khía cạnh chính và kinh nghiệm thực tiễn có thể áp dụng phát triển IFC TP.HCM. Đây không phải là một hướng dẫn toàn diện. Các khuyến nghị trong báo cáo này được rút ra từ các cuộc tham vấn khác nhau được tổ chức với các bên liên quan chính yếu của Việt Nam và Vương quốc Anh, cũng như ý kiến đóng góp của nhóm công tác IFC TP.HCM Anh quốc-Việt Nam. Nó sẽ là tiền đề cho các cuộc thảo luận về IFC TP.HCM nói riêng và vai trò của tổ chức này trong nền kinh tế Việt Nam nói chung. Trong giai đoạn đầu này, cần nghiên cứu và tham vấn thêm để xác định lợi ích so sánh và USP của IFC TP.HCM. Cùng lúc, chính quyền Việt Nam có thể bắt tay thực hiện ngay một số mục tiêu ngắn hạn. Những thay đổi từng bước này tương đối dễ thực hiện, nhưng sẽ có tác động lớn và sẽ giúp định vị IFC TP.HCM tốt hơn trong trường hợp mong muốn chuyển đổi sang mô hình IFC độc lập trong tương lai. Những chuyển đổi này bao gồm:

- ▶ Chính thức đưa việc phát triển IFC TP.HCM vào chương trình nghị sự quốc gia. Thông qua việc nêu bật vai trò của IFC khi nỗ lực đạt Tầm nhìn đến năm 2045 và đạt mức Phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050, điều này sẽ giúp đảm bảo có đủ nguồn lực và ý chí chính trị đằng sau sáng kiến quan trọng này và nhận được sự ủng hộ ở cấp cơ sở.
- ▶ Thành lập cơ chế giải quyết tranh chấp quốc tế, chẳng hạn như trung tâm trọng tài quốc tế hoặc ký kết thỏa thuận hợp tác với Tòa án Trọng tài Quốc tế Luân Đôn để thành lập chi nhánh tại TP.HCM.
- ▶ Nói lòng chế độ thị thực cho chuyên viên quốc tế, đặc biệt là trong lĩnh vực tài chính. Việc đón nhận chuyên gia quốc tế sẽ mang lại lợi ích cho nền kinh tế Việt Nam và cũng giúp phát triển nhân lực trong nước.
- ▶ Xây dựng và triển khai Chiến lược FinTech quốc gia.
- ▶ Xây dựng chiến lược tài chính xanh và bền vững lấy năng lực của IFC TP.HCM làm cốt lõi. Xem xét IFC TP.HCM có thể hỗ trợ dự án đổi mới JETP như thế nào.
- ▶ Áp dụng chuẩn mực kế toán IFRS.
- ▶ Cho phép doanh nghiệp nắm giữ tài khoản ngoại hối.

Việc phát triển IFC TP.HCM sẽ mang lại nhiều thách thức và đòi hỏi các cơ quan chính phủ, cơ quan quản lý và doanh nghiệp phải hợp tác chặt chẽ với nhau vì tầm nhìn chung của đất nước và của IFC TP.HCM. Mặc dù vậy, Tầm nhìn năm 2045 cung cấp một khuôn khổ cho dự án này, bao gồm cả việc thành lập hai ban chỉ đạo. TheCityUK cam kết hỗ trợ Việt Nam trong hành trình này và đánh giá cao cơ hội đóng góp cho sự phát triển của IFC TP.HCM.

Lời cảm ơn

TheCityUK xin cảm ơn Chính phủ Vương quốc Anh, Đại sứ quán Anh tại Hà Nội và Tổng Lãnh sự quán Anh tại TP.HCM đã hợp tác trong suốt dự án này. Đặc biệt cảm ơn ông Iain Frew, Đại sứ Anh quốc tại Việt Nam, ông Nguyễn Hoàng Long, Đại sứ Việt Nam tại Vương quốc Anh và các nhóm của họ, cũng như ông Mark Garnier, Đặc phái viên Thương mại của Thủ tướng Chính phủ Anh tại Thái Lan, Myanmar, Brunei và Việt Nam.

Chúng tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đặc biệt đến Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, Văn phòng Đối ngoại Thành phố Hồ Chí Minh, Công ty Đầu tư Tài chính Thành phố Hồ Chí Minh, Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, và Sở Giao dịch Chứng khoán Thành phố Hồ Chí Minh vì những đóng góp của họ.

Chúng tôi cũng xin cảm ơn các thành viên trong nhóm công tác đã dành thời gian và kiến thức chuyên môn của họ để giúp xây dựng các khuyến nghị trong báo cáo này, bao gồm:

- Hiệp hội kế toán viên công chứng Anh quốc (ACCA)
- Hội đồng Hỗ trợ Doanh nghiệp Anh (BCAC) Thành viên: AstraZeneca, Đại học Anh Quốc Việt Nam (BUV), Diageo, Dragon Capital, Grant Thornton, HSBC, Jardines , KPMG, Prudential, Standard Chartered, Unilever
- Phòng Thương mại Anh quốc tại Việt Nam
- Clifford Chance
- HSBC
- Viện Kế toán Công chứng Anh và xứ Wales (ICAEW)
- KPMG
- Viện Ngân hàng và Tài chính Luân Đôn (LIBF)
- Tập đoàn giao dịch chứng khoán Luân Đôn (LSEG)
- Michelmores
- Prudential
- Simmons and Simmons
- Standard Chartered

Các từ viết tắt

ACCA	Hiệp hội kế toán công chứng Anh quốc	ICAEW	IViện kế toán công chứng ở Anh và xứ Wales
ADGM	Trung tâm tài chính quốc tế Abu Dhabi	IFC TP.HCM	Trung tâm Tài Chính và Kinh doanh Quốc Tế tại Thành Phố Hồ Chí Minh
AIFC	Trung tâm tài chính quốc tế Astana		
AML	Chống rửa tiền	IFC	Trung tâm Tài chính và Kinh Doanh Quốc tế
ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á	IFRS	Chuẩn mực Báo cáo Tài chính Quốc tế
BCAC	Hội đồng tư vấn doanh nghiệp Anh	InsurTech	Công nghệ bảo hiểm
BUV	Đại học Anh Quốc Việt Nam	ISSB	Ban tiêu chuẩn bền vững quốc tế
CNTT-TT	Thông tin Truyền thông và Công nghệ	JETP	Hợp tác chuyển đổi năng lượng công bằng
CPTPP	Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương	KYC	Nhận biết khách hàng của bạn
		LIBF	Học viện Ngân hàng và Tài chính Luân Đôn
DIFC	Trung tâm tài chính quốc tế Dubai	LSEG	Tập đoàn giao dịch chứng khoán Luân Đôn
DTA	Hiệp định chống đánh thuế hai lần	NEU	Đại học Kinh tế Quốc dân
ERO	Văn phòng Đối ngoại Thành phố Hồ Chí Minh	NHNN	Ngân hàng Nhà nước Việt Nam
FCDO	Văn phòng phát triển nước ngoài và khối thịnh vượng chung của Vương Quốc Anh	PoS	Điểm bán hàng
		P2P	Cách học ngang hàng
FDI	Đầu tư trực tiếp nước ngoài	QFC	Trung tâm tài chính Qatar
Fintech	Công nghệ dịch vụ tài chính	RFC	Trung tâm tài chính khu vực
FFZ	Khu vực tự do tài chính	RCEP	Quan hệ đối tác kinh tế toàn diện khu vực
FRPS	Dịch vụ chuyên nghiệp tài chính và liên quan	SPV	Các công ty có mục đích đặc biệt
FTA	Hiệp định thương mại tự do	TP.HCM	Thành phố Hồ Chí Minh
FX	Ngoại hối	UBCKNN	Ủy ban Chứng khoán Nhà nước Việt Nam
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội	UEH	Đại học Kinh tế TP.HCM ()
GFCI	Chỉ số trung tâm tài chính toàn cầu	UEL	Đại học Kinh tế Luật
HUB	Đại học Ngân hàng TP.HCM	UK	Vương quốc Anh
HFIC	Công ty Đầu tư Tài chính Hồ Chí Minh	US	Nước Mỹ
HNX	Sở giao dịch chứng khoán Hà Nội		
HOSE	Sở Giao dịch Chứng khoán Thành phố Hồ Chí Minh		
IAC	Trung tâm trọng tài quốc tế		

Nghiên cứu TheCityUK:

Mọi thắc mắc về nội dung, yêu cầu thông tin mở rộng về báo cáo này, vui lòng liên hệ:

Anna Rogers, Trưởng phòng Phát triển Quốc tế

anna.rogers@thecityuk.com

+44 (0)20 3696 0121

Tổng lãnh sự quán Anh | Số 25 Đường Lê Duẩn, Quận 1, TP. Hồ Chí Minh, Việt Nam

Điện thoại: +84 903 056 988

TheCityUK

TheCityUK, Fitzwilliam House, 10 St Mary Axe, Luân Đôn, EC3A 8BF, Vương quốc Anh

www.thecityuk.com

Báo cáo này dựa trên tài liệu do TheCityUK sở hữu hoặc được cung cấp từ những nguồn uy tín được chúng tôi đánh giá tin cậy. Mặc dù chúng tôi nỗ lực đảm bảo tính chính xác của báo cáo, việc không có lỗi sai là không thể cam kết. TheCityUK cũng như bất kỳ cán bộ hoặc nhân viên nào sẽ không nhận bất kỳ trách nhiệm pháp lý, thiệt hại trực tiếp hoặc gián tiếp, hậu quả hoặc tổn thất nào khác gây ra bởi các thông tin sai lệch. Ấn phẩm này được xuất bản với mục đích cung cấp thông tin và không nhằm mục đích sinh lời thông qua hình thức giao bán công cụ tài chính hay cung cấp lời khuyên tài chính.

Ấn phẩm này được bảo vệ bản quyền. Không được sản xuất, sao chép, xuất bản dưới mọi hình thức mà không có sự cho phép của chủ sở hữu dữ liệu gốc/nhà xuất bản và/hoặc TheCityUK. © Bản quyền Tháng 3 năm 2023